GÜLŞEN-İ RÂZ

ŞEYH MAHMÛD ŞEBÜSTERÎ

Yahya MUSTAFAOĞLU

MAHMÛD ŞEBİSTERİ (K.S.)

ve

GÜLŞEN-Î RÂZ

Şeyh Sa'd Aidin Mahmûd B. Abdal-Karîm Yahya Kuddise Sırruhû, sufiler arasında kısaca Mahmûd ŞEBİSTERÎ nâmıyla anılan İran'lı bir sûfi müellif olup Tebriz'den yaklaşık 40 km uzaklıkta olan Şebister kasabasında doğmuştur.

Araştırmacılar, eldeki bilgiler kesin olmamakla birlikte (tahmini olarak) doğum tarihini; ölüm tarihinin güvenilir kaynaklarda (Sa'adatnâme'den naklen M. Ali Han Tarbiyat, Şeyh Mahmûd-i Şebistarî, Macalla-i Armağan, 12.yıl sayı 9, sayfa 603) 1320-1321 Milâdi (H. 718-719-720-) olarak verilmesi ve yaklaşık 35-37 yaşlarında vefat etmesiyle Milâdi 1280-1283 yılları arasında olarak tesbit etmişlerdir.

Mahmûd Şebisterî'nin aynı kaynaklarda doğum tarihinde olduğu gibi ailesi ve hayatının diğer safhalarıyla ilgili maalesef pek az bilgi mevcuttur. Ancak bilgi olarak genç yaşta iyi bir tahsil görmek için Şam, Hicaz, Mısır'a gittiğini daha sonra ise feyz almış olduğu ilk hocasının muhtemelen Şebistser'de yanında meftun bulunduğu "Bahâ al-Din Ya'kûb-î Tabrîz"i olduğunu ve seyahatleri esnasında pek

çok âlimlerle görüştüğü onlardan da faydalandığı belirtilmektedirler.

Rıza Kulî Hidâyat'ın "Riyâz al-ârifîn, Tahran, 1316" adlı eserinde onun Kirman'a gittiğini orada evlendiğini ve çocukları olduğunu öğrenmekteyiz. Ancak ailesi hakkında daha fazla olarak yani etraflıca bir malûmat verilmemektedir.

"Gülşen-î Râz" adlı harikulade ve onun kemâlât derecesinin delili olan eserini ömrünün son yıllarında Tebriz'de yazdığına bakarak ta onun Kirman'dan Tebriz'e geçtiğini ve muhtemelen daha sonra da Şebistser'e geçtiğini eldeki kaynaklara ve kendi eserlerindeki ifâdelerinden araştırmacılar çıkartmaktadırlar.

Ve araştırmacılar M. 1320 veya 1321 yılında Hak'ka yürüdüğü, kabrinin ise hocası "Bahâ al-Din Ya'kûb-i Tabrizi'nin kabri yanında bulunduğu bildirilmektedirler. Bugün de hâla halk tarafından "Gülşân-i Pahlavî" adı verilen bahçe içersindeki türbesi ziyaret edilmektedir.

ALLAH kendisinden razı olsun derecesini alî eylesin, himmetlerini dâim eylesin ve cümlemizi de evlâd-ı Rasûlullâh olanlarla daim DOST eylesin AMİN.

ESERLERİ

Mahmûd Şebüsteri hazretlerine büyük şöhret veren eserinin ilklerinden birisinin "Gülşen-î Râz" olduğu şüphesizdir. Zira, Gülşen-î Râz'ın Mukaddimesinde kendisi başka risalelerinin de bulunduğunu belirtmektedir. O halde "İlmîn kemâlinde olduğunun açıkça ispatı olan Gülşen-î Râz eseri onun ilk manzum eseridir" diyen araştırmacıların görüşlerine itibâr etmemiz gerekmektedir. Çünkü kendisi bizzat Gülşen-i Râz'dan önce olan eserlerini Risale olarak tanımlamaktadır.

Ve hazret yine Gülşen-î Râz'ın Mukaddimesinde belirttiğine göre, (718-1319) yılları arasında yaşamış olan Mir Husayni-î Sâdât'ın bir mektup ile tasavvufi mâhiyette Tebriz âlimlerine sormuş olduğu suallerine Zevât-ı Kirâm'ın isteği olarak ÖZ'lü mânâlar ihtiva eden kısa ve özel kelimelerle, cevaplandırmak üzere kaleme aldığını bildirmektedir. Ki bu kelimelerle hazret muhakkak ki Mevlânâ Hazretleri'nin «Mesnevi»'sinde olduğu gibi misâllerle hakikâtleri

açıklamıştır.

Dolayısıyla bunun farkına varan hazretten sonra yaşamış olan birçok Tasavvuf erbabı Zevât-ı Kiram Gülşen-î Râz'ın anlaşılmasını yani Vahdet-i Vücût'u, gerçek tahkiki imânın nasıl olması gerektiğini "ALLAH" DİNİ olan İSLÂM DİNİ'ne imânın hakkıyla yerine getirilmesine vesile olmak amacıyla Şerh yapmışlar talebelerine ve birçok insana vesile olmaya gayret etmişlerdir. Bunlardan en makbullerinden birisi, Şams al Din Muhammed alLâhici'nin "Mafatih al-î câz fî şarh Gulşan-i Râz" adlı eseridir. Ayrıca Gülşen-î Râz'ın onbeşinci yüzyılda Türk sûfî şairlerinden Şeyh Elvan-i Şirâzî tarafından aynı vezin ve aynı manzum şekliyle ancak birçok ilâve ile Türkçe'ye çevrilmiştir.

Hazret'in Gülşen-î Râz'dan sonra da "Sa'adat-nâma" adlı sekiz kısma bölünmüş 1000 beyitli manzum tasavvufî mahiyette bir takım hikâye ve temsillerle hakikâtleri açıklayıcı yol gösterici bir eserinin de bulunduğu M. Ali Tarbiyat'ın "Şeyh Mahmûd-i Şebistari, Macallâ-i Armağan" adlı eserinde bildirilmektedir. Ve aynı eserde Gazzâlî hazretlerinin "Minhâc al-âbidin" adlı eserini tercüme ettiği ve "Şâhid-nâma" adlı bir eser daha kaleme aldığı beyân olunmakla beraber bu eserlerin nüshalarının halen bulunamadığı bildirilmektedir.

Cenab-ı Hak'tan niyazımız odur ki; günü gelince onlarında diğer tasavvufi eserleri verme-vesile olabilme ni'metine nail olabilen Allah dostlarının eserleriyle beraber o eserlerinde hizmete vesile olabilme şerefli görevine devam etmeleridir.

Biz KİTSAN camiası olarak onun ömrünün son yıllarında verdiği eser olan GÜLŞE Nî RÂZ'ı okurlarına Cenab-ı Hak'kın ikramı olarak günümüzün Türkçesiyle yalın kelimelerle aslından çevirtmekten sonsuz mutluluk duymaktayız. Ve şundan da eminiz ki okurlarımızın Mahmûd Şebûstarî hazretlerinin nasıl bir ALLAH Rasûlü'nün evlâd-ı olduğunu, O'nun yolunun muhibbi olduğunu anlayacaklarına, kısaca Mahmûd-u Şebisteri hazretlerini tanıyacaklarına ve çok seveceklerine eminiz.

Zira, onun rumuzlu ifâdelerle açıklamaya anlatmaya çalıştığı kurtuluşa vesile olan Seyr-û Sülük ismiyle anılan safha safha HAK yolcusunun karşılaştığı hâlleri anlatan "Tasavvufi" mevzular tamamen Rasulullah Efendimiz Muhammed Aleyhisselâm'ın ve evlâd-ı Rasul, varisi olma şerefine ermiş olan kıymetli zevât-ı kiramın

anlatmaya çalıştığı İSLÂM DİNİ'dir.

Nitekim M. İbn-i Arabî Hazretleri

— "İnsanlar için kurtuluşa vesile olacak şeyleri Rasûllerden, Nebilerden ve onların varisleri olanlardan başkası açıklayamaz. Başkaları bu sırra vâkıf olamazlar.." buyurmuşlardır.

ALLAH cümlemize tebliğ etmiş olduğu İSLÂM DİNİ'ne gereğince imân etmeyi, RASULULLAH'ın şefaatinden faydalanmayı ve karanlıktan kurtulmaya vesile olma şerefine nail olan zevât-ı kirâmında himmetlerini değerlendirmeyi nasip eylesin.. Dost'larınla DOST eylesin..

Ve...

"Rabbi zldniy İlmen ve fehmen ve iymanen ve yakıynen sadıka"...

"Rabbim, ilmimi anlayışımı, imânımı ve sıdk üzere yakînimi çoğalt" zikrinde daim olabilmeyi ve bu âyet-i kerimenin mânâsından feyz alabilenlerden, hazm sahibi olanlardan ve başka nasiplilere de vesile olmaya lâyık olanlardan olmayı cümlemize nasip eylesin.

Şükründen âciziz Yâ Rabbi..

Yâ Rabbi, her hâlimizde şükr üzerine olmayı, kendisinden razı olduğun ABD-KUL ve Rasulallah Efendimize lâyık ümmet olabilmeyi, O'nun ahlâkı olan "Kur'ân ahlâklıyla ahlâklanmayı cümlemize nasip eyle.

Yayınevimiz KİTSAN'a da bu kıymetli eserleri nasiplilerine ulaştırmayı daim nasip eyle. Amin, Amin Amin...

Efendimiz MUHAMMED Aleyhisselâm'ın âlî'nin, Ashâb-ı Güzinler'in, şehâdet âleminde hizmet etmiş bütün Nebilerin, Rasûllerin, Efendimizin yolunda giden Zevât-ı kirâm'ın, özellikle bu eseri kaleme alabilme ilâhî ikramına nail olan Mahmûd Şebûsteri hazretlerinin, onun yetişmesinde emeği geçen hocalarının, bu eseri şerh eden büyüklerin, bu eseri kısmetlilerine ulaşmalarına vesile olanların, bu eserden faydalanma bahtiyarlığına erişen tüm okurların ve bütün Müslüman kardeşlerimizin ruhlarına EL-FATİHA.

Bu muhteşem nimetlere nail olanlara ve gereğince

değerlendirebilenlere selâm olsun...

KİTSAN

Dokuz felekle Yüceler mânâsına gelen âbâ-i ulviyyede Zühal, Müşteri, Merih, Utârid, Zühre, Neptün, Uranüs ve iki kutup yıldızı..

Her felekte bir süre kalmak suretiyle düşüp kaldım.. Yıldızlarla beraber Burçlarda nice seneler döndüm durdum.

Bir müddet görünmedim. O'nunla beraber bir yerde bulundum.. O zamanlar Hak'ka en yakın "Ev ednâ" mülkünde idim.. Orada ne gördümse gördüm.

Ben ana karnında çocuk gibi besiyi Hak'tan aldım. Ademoğlu bir kerre doğar, ben çok kereler doğdum...

Ten hırkasında yıllarca bulundum, birçok işler gördüm. Ve nihayet kendi elimle bu hırkayı yırttım.

Zâhidlerle mabetlerde birçok geceler sabahladım. Kâfirlerle de puthânelerde, putların önünde yattım.

Hem dolaşan kurnaz hırsızlardanım, hem inleyen hastaların elemleriyim. Ben hem bulutum, hem yağmur bağlara yağar dururum.

Ey dilenci, benim eteğime asla fânilik tozu konmadı. Ben baka bağında ve bostanında bol bol GÜLLER topladım.

Benim aslım sudan, ateşten, asabı rüzgârdan, nakışlı topraktan değildir. Ben bunların hepsine karşı GÜLmüşüm.

Evlâd, ben Şems-i Tebrîzî değilim. Eğer beni görürsen, sakın kimseye "Gördüm" deme, o değilim. BEN tertemiz ruhum.

MEVLÂNÂ KUDDİSE SIRRIHÛ

EMİR HÜSEYNİ'NİN SORULARI

- İlk düşünceye daldığım, şaşırıp kaldığım şey şu: Düşünce dedikleri şey nedir?

*Düşüncenin başlangıcına alâmet nedir.... Sonu hakkında ne dersin?

***

- Yolumuzda şart olan hangi düşüncedir? Neden düşünce bazen ibadettir, bazen günah?

***

- Ben kimim? Bana benden haber ver... kendinden kendine git derler. Bunun manası ne?

***

- Yolcu nasıl kişidir? Yola giden kimdir? Kime tam ve kamil kişi diyeyim?

***

- Vahdet sırrına kim vakıf olur... arif olan neyi bilir, anlar?

***

- Peki... bilinenle bilen o tek ve temiz Tanrı'dan ibaretse bu bir avuç toprağın başındaki sevda nedir?

***

- Kimdir o "Enelhak- Ben Hakk'ım" diyen? Ne dersin? O nurlara gark olmuş, o nurlanmış kişi saçma mı söyledi?

***

- Yaratılmış olan hakikat yolcusuna neden vasıl olmuş derler… onun yol alması, bu erişmesi nasıl olur?

*Yoksa mümkün, mümkünlükten çıktı mı ki? Bu nasıl olur… buna imkan var mı?

***

- Mümkünün vacibe ulaşması ne demek… yakınlık, uzaklık, bu yakınlıkta, bu kavuşmada ileri gidiş, geri kalış nedir?

***

- Hangi denizdir, nasıl denizdir o deniz ki kıyısı sözdür; dibinden nasıl bir inci çıkar?

*Sedef, bu inciyi nasıl elde eder, söyle…açıkça bildir, bu denizin dalgası nereye vurur?

***

- Külden daha fazla olan cüzü' hangi cüzü'dür… o cüz'ü arayıp bulmanın yolu nedir?

*Âlem, Tanrı'dan ayrıysa, âlemin, Tanrı'dan ayrı bir varlığı varsa her şeyin hakikatte var olduğu meydanda.

*Fakat âlemin esasen bir varlığı yoksa her söylenen, her duyulan şey hayâlden ibaret olur.

***

- Evveli olmayanla sonradan meydana

gelen, nasıl oldu da birbirinden ayrıldı… bu, âlem oldu, öbürü Tanrı?

***

- Mâna eri, sözünde göze, dudağa işaret etmekle ne murat eder?

***

- Şarabın, mumun, güzelin manası ne…meyhaneye düşmek, sarhoş olmak da ne demek?

***

- Put, zünnar ve gâvurluk bu makamda hep Hak'sa âlâ… değilse bunlardan maksat ne? Söyle!

GÜLŞEN-Î RÂZ

1.

Câna düşünmeyi öğreten,

Gönül çırasını can nuruyla aydınlatan Allah'ın adıyla...

2.

"O"nun lûtfuyla her iki âlem aydınlandı.

"O"nun feyziyle Âdem'in toprağı gülbahçesine döndü..

3.

Öyle bir kudrete sahiptir ki, bir göz açıp kapama anında,

"Kâf" ve "Nûn"dan iki cihanı var etti.

4.

Kudretinin "Kâfi, kaleme verince nefes,

Yokluk levhinde binlerce şekil belirdi

5.

Her iki âlem o nefesten var oldu;

O nefesten görünür oldu, Âdem'in rûhu...

6.

Âdem'de meydana geldi şu akıl ve şu eğri ile doğruyu ayırd ediş,

Bu temele dayanarak her şeyi bildi.

7.

Kendini belli bir kişi olarak görünce,

"Ben kimim?" diye düşünmeye başladı...

8.

Parçadan bütüne bir sefer yaptı,

Oradan tekrar bu dünyaya geldi.

9.

Gördü ki, Evren göresel bir olgudur,

Tek olan, sanki sonsuz sayılara dağılmıştır...

10.

Hüküm ve yaratılmış âlem bir nefesten meydana geldi,

O gelen nefes, tekrar geri gitti.

11.

Fakat, gelmesi olmayan bu yerde,

Olmak; seyreyle ki, gelmekten başka bir şey değil!..

12.

Her şey aslına döndü,

Gizli-açık her şey bir oldu.

13. Yüce "Allah" öncesizdir ki, bir nefesle.

İki âlemin başını da sonunu da gösterir.

14.

Bu başka düşünce şekli senin vehminden kaynaklanır;

Nokta, hızla dönüp duran bir dâiredir.

15.

Birlik, başlangıçtan sona doğru uzanan bir çizgidir;

Evrendeki varlıklar, "O"na doğru yolculuk etmedeler...

16.

Bu yolda Rasûller, kafile başları gibidir;

Kervana yol gösterir, kılavuzluk ederler.

17.

Efendimiz ise, onların öncüsüdür;

Bu işte, baş da Odur, son da...

18.

Ahad, Ahmed'in "mim"inde kendini gösterdi.

Bu döngüde ilk, sonun aynısı oldu...

19.

Bu yol, O'nunla son buldu;

"Allah'a çağırıyorum!" buyruğu O'na indi.

20.

İç açıcı makâmı, herkesin toplandığı yerdir,

Cana cân katan güzelliği, herkesin elindeki mumdur.

21.

O, öndedir; bütün canlar, O'nun izinde…

Bütün gönüller, O'nun eteğine tutunmuşlardır,

22.

Bu yolu kat eden Velilerin önde olanları da arkada olanları da,

O'nun güzellik menzillerinden nişânlar

sergilerler.

23.

Kendi konumlarını kavrayınca,

Bilinenle bilenden söz etmeye başladılar...

24.

Biri, birlik denizinde "Ben Hak'kım!" dedi.

Biri, "yakınlıktan, uzaklıktan, geminin seyrinden" söz etti..

25.

Biri, zahir ilmi öğrendi,

Sahilin kuru olduğunu gösterdi;

26.

Biri, inciler çıkardı denizin dibinden ve hedef hâline geldi!..

Biri ise, inciyi bir yana bıraktı, sedef oldu...

27.

Biri, parçadan (cüz) ve bütünden (küll) söz açtı;

Biri, Kadim'den (öncesiz) ve hadisten (sonradan olma) söze başladı.

28.

Biri, zülfü, benleri gamzeleri açıkladı;

Biri, şarabı, mumu ve şahidi gözler

önüne serdi...

29.

Bu sözler, her birinin kendi mertebesine uygun olarak söylendiğinden,

İnsanların zihinlerinde anlama problemleri baş gösterdi...

30.

Bu anlamlar içinde şaşkına dönen bir insanın,

Bunları bilmesi, bir zorunluluktur!..

KİTABIN YAZILIŞ SEBEBİ

31.

On yedi gün geçmişti, yedi yüzüncü yılından Hicretin...

Ansızın, Şevval ayında,

32.

Bir elçi, binlerce lûtuf ve ihsanla.

Horasanlılar adına çıka geldi.

33.

Bir ulu kişi vardı orada, ünlenmişti,

Her türlü hünerle, bir nûr kaynağı gibi...

34.

Bir mektup yazmış mânâ hakkında;

Mânâ ehline göndermiş.

35.

Orada birkaç ibâreden oluşan müşkül,

İşâret ehlînin müşküllerinden aktarılmış...

36.

Dizelere dökmüş ve sormuş birer birer;

Dünya dolusu mânâyı, az bir lâfızla...

37.

Elçi, mektubu ansızın okuyunca,

Ondaki sözler, dillere düştü..

38.

O mecliste hazır bulunan bütün Azîzlerin,

Her biri bu dervişe gözlerini diktiler.

39.

İçlerinden biri güngörmüş adamdı,

Bizden bu mânâyı yüzlerce defa duymuştu..

40.

Bana dedi ki; "Şu anda buna bir cevâp yaz;

Ki, bütün cihânın halkı ondan yararlansın!.."

41.

Ona dedim ki; "Ne gerek var..

Bu meseleleri defalarca risalelerde yazmıştım.."

42.

Biri dedi ki; "Fakat sorulara uygun olarak..

Senden dizeler halinde bir cevap umuyoruz.."

43.

Israrlar üzerine, işe koyuldum;

Mektubun cevâbını kısa sözlerle yazdım.

44.

Bir anda, kalabalık bir topluluk içinde,

Bu sözleri düşünmeden, tekrarlamadan söyledim.

45.

Şimdi onlar lütuf ve ihsanlarıyla,

Küçük kusurlarımızı hoş görsünler!..

46.

Herkes bilir ki, bu kişi ömrü boyunca,

Hiçbir zaman, şiir yazmaya niyetlenmemiştir...

47.

Şiir yazamazdım ama,

Az da olsa söylerdim.

48.

Nesir türünden birçok kitap yazdım.

Fakat mesnevî tarzında hiç nazm etmedim.

49.

Aruz ve kâfiye, mânâyı tartmaz!..

Ama mânâ her kaba sığmaz..

50.

Mânâlar kesinlikle harflere sığmazlar,

Okyanusu bir kaba koymak mümkün olmaz!..

51.

Biz ki, kendi sözlerimiz açısından sıkıntıdayız,

Ne diye ona başkasını ekleyelim?!.

52.

Övünmek için söylemiyorum, bu sözler, şükür ifadesidir.

Din ehlî nezdinde mazur olmaya hazırlık yapıyorum.

53.

Kuşkusuz, şairlikten utanacak değilim!..

Yüz asır geçse de Attar gibi bir şâir gelmez.

54.

Bu sözlerde yüzlerce sırr âlemi gizli olsa da,

Attar'ın dükkânındaki bir koku gibidir...

55.

O öyle bir Attardır ki, cihanın koku satıcısıydı!..

O'nun sözleri rûh'un öz'ünden gelirler;

56.

Fakat bu sözler, rastgele söylenmemişlerdir..

Şeytanların yaptığı gibi Meleklerden çalınmamıştır.

57.

Kısacası: Mektubun cevâbını bir solukta,

Yazdım, birer birer, ne eksik ne fazla..

58.

Elçi, mektubu derin bir saygıyla aldı

Ve, geldiği yoldan geri gitti.

59.

Bir kere daha, mektubu yazdıran azîz dost,

Bana dedi ki; "Bu açıklamalara biraz daha ekle..

60.

Söylediğin her anlamı ortaya koy,

İlim kaynağından objeler ilmine taşı!.."

61.

O zamanlar, kendimde bu mecali görmedim;

Ki hâl ehlî'nin zevkinden eklemede bulunayım…

62.

Çünkü, hâl zevkini sözle tanımlamak imkânsızdır.

Hâl ehlî, bunun ne hâl olduğunu bilir,..

63.

Fakat dini tebliğ edenin sözüne uyarak,

Din'le ilgili bir soru sorandan yüz çevirmedim.

64.

Ardından sırlar daha aydınlık olsun diye.

Nutkumun dudusu dile geldi.

65.

"Allah"ın yardımı, lûtfu ve ihsânıyla,

Tümünü birkaç saatte söyleyebildim.

66.

Gönül, Hazretten mektup için bir isim isteyince,

"O bizim gülbahçemizdir!" diye gönüle

cevâp geldi..

67.

Hazret, mektubun adını (gül bahçesi) "GÜLŞEN" koyunca,

Ondan dolayı, bütün gönüllerin gözü aydın oldu.

Soru:

68.

Düşüncemde ilk şaşırdığım şu:

Nedir düşünce dedikleri şey?

Cevap:

69.

Dedin ki bana: Söyle nedir düşünce?

Çünkü, anlamı hakkında hayretler içindeyim!,.

70.

Düşünce; bâtıldan Hak'ka gitmektir,

Parçayı da, sınırsız mutlak bütünüde görmektir.

71.

Bu alanda eserler veren filozoflar,

Tanım yaparken demişler ki:

72.

Gönülde bir şey tasavvur edilince,

İlkin onun adı "hatırlayış" olarak belirlenir..

73.

Düşünme anında onu aşınca,

Adı geleneğe göre "ibret" olur..

74.

Her derin düşünceyle oluşan tasavvur,

Akıl ehline göre "tefekkür" sayılır...

75.

Tasavvurların tertib edilişiyle bilinir, bilinmeyen;

Anlaşılır, anlaşılmayan.

76.

"Ne" ve "Çünkü"den oluşan bu tertibin gerçekleşmesi için,

Kanunun mantığın kullanılmasına ihtiyaç vardır.

77.

Kıyasta "mukaddem" baba, "tâli" de ana gibidir...

"Sonuç" da oğuldur, ey kardeş!..

78.

Artık, atılan her adım, te'yid edilmeyince.

Her yansıma, salt taklitten ibâret olur,

79.

Yol uzun ve uzaktır, bir yana bırak,

Mûsâ gibi bir an için, asayı terk et!..

80.

Bir zaman Eymen vadisine gel!..

İşitirsin "Ben Allah'ım!" sesini şüphesiz...

81.

Geliver.. Eymen vadisine, ansızın!..

Ağaçtan ses gelir.. "Ben Allah'ım!" diye...

82.

Hakikât ehlî olan, Vahdet-i Şühûd gerçeğinden esinlenerek,

İlk bakışta, varlık nurunu görür.

83.

Fakat Nûr'un ve safânın marifetine ulaşırsa;

Gördüğü her şey'de "Allah"ı görür.

84.

Güzel bir düşünce için şarttır soyutlanma;

Sonra, ilâhî teyîd nurundan bir şimşek çakar!..

85.

Bir kimseye "Allah" yol göstermemişse.

Mantık kullanarak ona hiçbir kapı açılmaz!..

86.

Felsefeyle uğraşan filozof şaşırınca,

Varlıkta mümkün niteliklerden başkasını görmez.

87.

Zorunlu (Vacip) varlığı, olsa da olur (mümkün) varlıkla kanıtlamaya kalkışır,.

Bu yüzden Vacip varlığın Zâtı hakkında şaşkına döner..

88.

Bazen, devre kapılır, ters yüz hareket eder;

Bazen, akışa kaptırır kendini tutsak olur.

89.

Aklı, sürekli varlıkla uğraştığından,

Ayağı, varlığın akışına dolanır.

90.

Her şey, zıddıyla açığa çıkar;

Fakat Hak'kın ne benzeri, ne de eşi var.

91.

Hak'kın Zât'ının zıddı ve benzeri olmayınca.

Bilmem "O"nu nasıl bilir?.

92.

Zorunlu (Vâcip) varlığın olsa da olur varlıkta örneği yoktur..

Nasıl bilecek "O"nu nasıl?..

93.

Ne câhildir!. O parlak güneşi.

Çölde mumla aramaktadır...

Temsil

94.

Eğer güneş bir hâlde olsaydı.

Işığı da bir minvalde olurdu.

95.

Hiç kimse; bunun, onun ışığı olduğunu bilmezdi;

Öz'le kabuğun farkı olmazdı.

96.

Hak'kın Nûr'u taşınma ve dönüşme nedir, bilmediğinden,

Değişim ve başkalaşımı da olmaz.

97.

Âlemi baştan başa Hak'kın nurunun aydınlığı bil!.

Hak onda açıklığı itibâriyle gizlidir.

98.

Sen sanırsın ki, âlem kendiliğinden devam ediyor...

Kendi zâtiyle sürekli kâimdir.

99.

Akıl sahibi ve derin düşünceli kimse,

Baş döndüren nelerle karşılaşır neler!..

100.

Aklın bu gereksiz derin düşünceleri yüzünden.

Biri felsefeye daldı, bir başkası hulûla saptı...

101.

Aklın güneşi yok ki, aydınlığında yürüyesin!..

Onun için yürü, başka bir göz ara!.,

102.

Felsefenin iki gözü de şaşı olduğundan,

Hak'kı tek görme husûsunda etkisizdir.

103.

Görememekten kaynaklanır teşbih;

Tenzîh kavrayışları da tek gözlülükten gelir.

104.

Bu yüzden tenasüh ve küfür ve bâtıl sayıldı.

Çünkü, dar görüşlülükten ileri gelir.

105.

Anadan doğma kör gibi,

Her kemâlden nasipsizdir; itizâl yolunu tutan kimse...

106.

Zahir ehlinin iki gözü de hastadır,

Ki zahirden de ancak tezahür edeni görür,

107.

Bir kelâmda Tevhld zevkî yoksa,

Taklît bulutunun karanlığında kalmıştır.

108.

Ondan, eksik ve fazladan her ne söylenmişse,

Kendi menzillerinden nişanelere sunmuşlardır.

109.

"O"nun Zâtı, "Kaç'tan, "Ne?"den ve "Nasırdan münezzehtir,

"O", onların söylediklerinden yücedir!..

Soru:

110.

Hangi düşünce bizim yolumuzda şarttır?

Niçin, düşünce bazen ibâdet, bazen de

günâhtır?

Cevap:

111.

Nimetler üzerinde düşünmek
yolumuzun şartıdır;

Fakat Hak'kın Zâtı üzerinde düşünmek
salt günâhtır!..

112.

Hakkın Zâtı hakkında düşünmek bâtıldır,

Elde olanı elde etmek, salt muhâl bil!..

113.

Gözün gücü, kudreti olmadığından..

Parlayan güneşi göremez...

114.

Âyetleri, Zâtından dolayı aydınlandılar;

Zâtı Âyetler aracılığıyla aydınlanmadı!..

115.

Bütün âlem O'nun nuruyla var
olmuşken,

O, nasıl âlem aracılığıyla açığa çıkar?!..

116.

O'nun Zâtının nûru, görünen âleme
sığmaz.

Celâlinin bulutları her şey'i kahreder!..

117.

Aklı serbest bırak, Hak'la beraber ol!..

Yarasanın gözü, güneşi görmeye güç yetiremez.

118.

Bir yerde, Hak'kın Nuru yol göstericiyse,

Orada Cebrail'den söz etmek yersizdir!..

119.

Melek, gerçi dergâha yakındır;

Fakat, benim "Allah katında ki yerime ulaşamaz!.."

120.

O'nun nuru meleğin kanadını yakıyorsa,

Aklı baştan ayağa yakar!..

121.

En nurlu zâtın karşısında aklın nuru,

Güneşe bakmak isteyen göz gibidir.

122.

Basiret sahibi, göze yakın olunca,

Göz onu idrâk etmekten âciz kalır, kararır...

123.

Siyahlık, bir bilsen Zâtın nurudur!..

O'nun içindeki karanlık, âb-ı hayâttır.

124.

Siyah, ancak gözün aydınlığını alır...

Gözünü çevir, çünkü orası bakış yeri değil!..

125.

Toprağın tertemiz âlemle ne alâkası var?..

İdrâk, idrâk etmekten aciz olduğunu idrâktir!..

126.

Yüz karalığı "olsa da olur" (mümkün) varlıklardan, iki âlemde de;

"Allah" daha iyi bilir, ama- ayrılmaz!..

127.

İki cihanda da yüz karalığı, derviş;

En büyük sermâyedir, ne eksik ne fazla!..

128.

Ne söyleyeyim ki?.. Bu ince nokta;

Apaydınlık gece ile karanlık gündüz arasında...

129.

Tecelli nurlarının sergilendiği bu sahnede,

Söyleyecek sözüm var; Amma konuşmamak daha iyi!..

Temsil

130.

Eğer görmek istersen güneş kaynağını,

Başka bir göze ihtiyacın var!..

131.

Baştaki gözün gücü ve kudreti olmadığı için,

Güneşin ancak sudaki aksini görebilir!..

132.

Sudaki akis, daha az aydınlık olacağından,

Senin kavrayışında bir durumda artış olacaktır.

133.

Yokluk, mutlak varlığın aynasıdır..

Hak'kın aydınlığının yansıması onda belirir...

134.

Yokluk varlığın karşısında belirince,

Ondan bir yansıma durumu belirdi...

135.

O birlik, bir çokluktan zahire geldi.

Biri sayarsan, sonsuz olur...

136.

Sayı, başlangıçta birdir;

Ama hiçbir zaman sonu olmaz!..

137.

Yok'luk özü itibariyle saftır;

Gizli hazine, ondan zahir olur.

138.

"Ben bir hazineydim.." Hadisini bir kez daha oku.

Ki, her gizliyi apaçık görebilesin...

139.

Yokluk ayna, âlem yansıma, insan ise,

Göz gibi... Yansıma onda gizlidir.

140.

Sen, yansımanın gözüsün; O ise, gözün nuru...

Göz ile, gözbebeğini görür..

141.

Eğer bu işin özüne iyice bakarsan,

Hem gören O, hem göz O, hem de görünen...

142.

Dünya insan olmuştur, insan da bir dünya...

Bundan daha temiz bir açıklama da

olmaz!..

143.

Kudsî Hadîs, bu mânâyı açıklamıştır;

"Benimle görür.." ve "Benimle işitir.." diye beyân etmiştir.

144.

Dünyayı baştan başa bir ayna bil!..

Her zerrede yüzlerce güneş parlamakta...

145.

Eğer bir damlanın yüreğini yarsan,

Ondan yüzlerce saf deniz dışarı akar!..

146.

Toprağın her bir cüzüne iyice bakarsan,

Binlerce insanın ondan meydana geldiğini görürsün...

147.

Organ bakımından sivrisineğin fil'den farkı yok!..

Ad açısından bir damla da Nil gibidir...

148.

Her dânenin içinden yüzlerce harman doğar;

Bir dünya, buğday danesine sığdırılmış..

149.

Sivrisineğin kanadında cân bulursun;

Gözbebeğinde bütün göğü görebilirsin!..

150.

Onca küçüklüğüne rağmen, yüreğin siyah noktası,

İki âlemin sahibinin konağı olmuştur..

151.

Orada her iki dünya da bir aradadır;

Bazen İblis, bazen de Âdem etmekte...

152.

Gör ki, âlemde her şey birbiriyle yoğrulmuş!..

Melek şeytanda, şeytan da Melekte gizlenmiş...

153.

Ağaç ve tohum gibi, her şey beraber ve her şey birbirinden!..

Kâfirden Mü'min, Mü'minden de kâfir!..

154.

Her şey bir "Nokta"da toplanmış,

Zamanın devri, günler, aylar ve yıllar...

155.

Ezel ile Ebed aynıdır;

İsa'nın inişi ile Adem'in yaratılışı aynı anda olmuştur.

156.

Şu dönüp duran zincirin her noktasından,

Binlerce şekil meydana gelmekte...

157.

Her Nokta'dan bir devir başlar;

Hem kendisi merkezdir, hem de çarkta dönen...

158.

Eğer bir zerreyi yerinden alsan,

Baştan başa bütün âlem bozulur!..

159.

Her şey'in başı dönmüş ve onlardan bir tek parça bile,

Olabilirlik sınırının dışına adım atmamıştır...

160.

Somutlaşma, her birini hapsetmiş.

Bütünün parçası olmaktan yana ümitsiz kılmış.

161.

Sanki dâima seyir halindeler..

Ki, sürekli soyunup giyinmedeler...

162.

Hepsi dâima hareket hâlinde ve dâima dinlenmede...

Hiçbirinin başı da sonu da belli değil!..

163.

Her biri haberdardır, Zâtından her zaman

Oradan dergâha yol bulmada...

164.

Her zerreyi perdenin altında gizlemiş,

Cananın cana cân katan güzelliği!..

Kâide.

165.

Sen âlemden sâdece bu lâfzı duydun...

Gel, âlemden ne gördün, onu söyle!..

166.

Şekil veya mânâdan ne öğrendin?..

Âhiret nedir?.. Dünya nasıldır?..

167.

De bakalım; Simur ve Kâf Dağı nedir?

Cennet, Cehennem ve A'raf ne demektir?..

168.

Görünmeyen âlem nerededir;

Ki, bir günü, buranın bir yılı kadardır!.

169.

Gördün ki, cihan bundan ibaret değil!..

"Görmediğiniz şeyler." buyruğunu dinlemiş olmalısın!.

170.

Gel, göster... "Cabelka" neresidir?

"Cabelsa" şehrinin bulunduğu âlem hangisidir?.

171.

Doğuları ve batıları birlikte düşün;

Çünkü, bu âlemde bir taneden başkası yok!..

172.

"Onların benzerlerini.." buyruğunun açıklamasını..

İbn-i Abbas'tan dinle ve kendini iyi tanı..

173.

Sen, uykudasın ve bu gördüğün hayâl,.

Her ne görüyorsan o, misâldendir.

174.

Haşir sabahı uyandığın zaman,

Bütün bunların, vehim ve zan olduğunu bilirsin...

175.

Şaşı gözden hayâl uzaklaşınca.

Yer ve gökler değişirler.

176.

Âlem Güneşi apaçık görününce.

Güneşin, Ay'ın ve Zühre yıldızının kalmaz aydınlığı...

177.

Ondan kayaya bir ışık yansırsa,

Renkli bir kumaş gibi pare pare olur.

178.

Şimdi yapabiliyorken yap!..

Yapamadığın zaman, bilmenin ne faydası var?!..

179.

Gönül âleminden ne söz söyleyeyim sana?!..

Ey başaşağı çamura düşmüş, ayağı çamura batmış adam!..

180.

Cihan senin malın; ama sen çaresizsin!..

Senden yoksun biri görülmüş müdür!..

181.

Tutuklular gibi bir evde oturmuş,

Kendi ellerinle ayaklarını bağlamışşın!..

182.

Kadınlar gibi rezillik köşesinde oturmuşsun!..

Bilgisizliğinden utanmıyorsun!..

183.

Dünyanın yiğitleri kana bulanmışlar,

Sen başını bağlamış, dışarı bir adım atmıyorsun!..

184.

Şu kocakarılar dininden anladığın ne ki;

Kendin için bilgisizliği câiz görüyorsun?!.

185.

Kadınların aklı da dini de eksiktir.

Öyleyse erkekler niçin onların yolunu izlesinler?!..

186.

Eğer erkeksen, dışarı çık ve bak!..

Önüne her ne çıkarsa, kulak ardı et, bırak onları!..

187.

Merhalelerde gece gündüz hiç dinlenme!..

Yoldaş ve binek endişesine kapılma!..

188.

Halil (İbrahim) gibi yürü, Hak'kı ara

Geceyi gündüze, gündüzü geceye kat!..

189.

Yıldız, ay ve en büyük güneş niştir, hayâldir;

Asıl aydınlık olanı, akıldır...

190.

Hepsinden yüz çevir ve yoluna devam et!..

"Ben batanları sevmem!.." de..

191.

Veya İmranoğlu Mûsâ gibi bu yolda.

"Şüphesiz ben Allahım!.." sözünü duyuncaya kadar yürü!..

192.

Varlık dağı senin önünde durdukça.

"Bana kendini göster" isteğinin cevâbı; "Beni göremezsin!"dir.

193.

Hakikât kehribârdır. Zâtın ise saman çöpü...

Eğer varlığın dağı olmazsa, yola ne gerek var?!

194.

Tecelli erişirse varlık dağına.

Yoldaki toz gibi, ezilir, ufalır!..

195.

Bir dilenci, tek bir cezbeyle şah olur.

Bir anda dağı saman çöpü gibi görür.,.

196.

Yürü, yol göstericinin izinde İsrâ'ya,

Bütün büyük Âyetleri gözle!,.

197.

Ümmühâni'nin sarayından dışarı çık.

"Beni gören Hak'kı görmüştür!.." mutlak sözünü söyle!..

198.

İki cihanın tümünden geç!..

Kabe kavseyn yakınına oturuver!..

199.

O zaman, Hak, ne dilersen verir sana,

Bütün eşyayı olduğu gibi gösterir.

Temsil

200.

Canı, tecelli nurunda olan kişi açısından,

Bütün Evren yüce Hak'kın kitabıdır...

201.

A'raz irab; cevher de harfleridir..

Mertebeler de, sonunda vakfe olan Âyetler gibidir.

202.

Evren içindeki her âlem özel bir Sûredir...

Bunlardan biri Fatiha, biri de İhlâs'tır.

203.

Evren kitabının ilk Âyeti tekil akıldır.

Onda Besmele'nin "BÂ'sı konumundadır..

204.

İkinci âyet; tekil nefstir..

O da Nûr Âyetinde sözü edilen lâmba gibidir...

205.

Üçüncü Âyeti, Rahman'ın Arşı'dır,

Dördüncüsü; Âyet'el Kürsî... Her zaman oku onu!..

206.

Ondan sonra, gök cisimleri gelir;

Ki gökte, Kur'ân'ın tekrarlanan yedisi (Fatiha) gibidirler..

207.

Bir kez daha unsurların cisimlerine bak!..

Ki, her biri, diğerine yönelik bir işaret taşır...

208.

Onlardan sonra, üç mevlide sıra gelir;

Bu Âyetleri saymak mümkün değildir.

209.

Son nazil olan, insanın nefsidir...

Nitekim, Kur'ân'ın son Sûresi de "Nâs"dır.

Kâide

210.

Rükünlerin ve tabiatların tutsağı olma...

Dışarı çık ve san'at eserlerini seyret!..

211.

Sen, göklerin yaratılışı üzerinde düşün.

Ki, Âyetlerde Hak'kın övdüğü insanlardan olasın!..

212.

Bir kere gör, bak azametli Arşı!..

Nasıl her iki âlemi kuşatmış!..

213.

Niçin adını Rahman'ın Arş'ı koydular?..

İnsanın kalbiyle ne tür bir ilgisi var?..

214.

Niçin bu ikisi sürekli dönmede?..

Bir an bile durmamaktalar?..

215.

Meğer gönül, şu engin Arş'ın merkeziymiş;

Ki gönül, bir nokta ve arş onun etrafında dönmekte...

216.

Bir gün ve bir gecede aşağı yukarı,

Senin etrafında döner Arş, ey derviş kişi!

217.

Yuvarlak cisimler ondan dolayı hareket halindeler...

Niçin, böyledirler, bir kere bak?!

218.

Doğudan batıya doğru dolab gibi.

Daima dönüyorlar durup dinlenmeden...

219.

Her gün ve her gece bu büyük çark,

Dünyanın etrafında bir devir tamamlar.

220.

Onun dönüşüyle, diğer felekler de aynı şekilde,

Sürekli dönüp dururlar.

221.

Fakat, atlas çarkın aksine

Döner şu sekiz gök...

222.

Kürsünün yerleştiği gök, zât-ul buruc (burçlar sahibidir)dur;

Onda ne bir çatlaklık, ne de yarık bulunur...

223.

Koç, Boğa, İkizler ve Yengeç,

Aslan, Başak gibi gökte salkım salkım dizilmişlerdir...

224.

Diğerleri, Terazi ve Akreptir.. Sonra Yay burcu gelir...

Oğlak, Kova ve Balık gökte gösterilmişlerdir.

225.

Değişmezler, bin yirmi dört tanedir;

Kürsünün yanında yerlerini almışlardır.

226.

Yedinci Felekte Satürn yıldızı bekçilik yapar;

Altıncı gökse, Jüpiter'in yeridir..

227.

Beşinci Felek (gök) Mars'ın yeridir.

Dördüncüde bulunur Dünya Güneşi...

228.

Üçüncüde Venüs, ikincide Merkür yer alır.

Ay ise, Dünya çarkında dönmektedir...

229.

Satürn'ün aydınlandığı burçlar, Oğlak ve Kova burcudur;

Jüpiter ise, Yay ve Balık burçlarında başından ve sonuna kadar aydınlanır...

230.

Koç ile Akrep Mars'tan yansır...

Aslan burcu ise, Güneş'in dinlenme yeridir.

231.

Venüs; Boğa ve Terazi burçlarını sığınak edinmiş;

Merkür ise İkizler ve Başağı benimsemiş...

232.

Ay Yengeci hemcinsi kabul etmiş;

Zeneb ise, baş gibi bir düğüme kurulmuş...

233.

Ayın yirmi sekiz menzili vardır;

Sonunda Güneşle karşı karşıya gelir...

234.

Ondan sonra, kurumuş hurma dalına döner..

Bu, her şeyi bilen, güçlü olan "Allah" planlamasıdır.

235.

Hak kelâmı hep bunu söyler..

Bütün bunları batıl görmek; yakînin zayıflığındandır.

236.

Düşüncede olgun bir insan olursan,

Hiçbir şey'in batıl olmadığını söylersin.

237.

Sivrisineğin varlığı bile tam bir hikmete dayanır;

Merkür ve Mars'ın varlığında hikmet olmaz mı?!..

238.

Fakat, her işin aslına bakarsan eğer,

Feleğin, her şeye Kadir "Allah" hükmü altında olduğunu görürsün!.

239.

Müneccim, imândan yana nasipsiz

olduğu için,

"Olup bitenler üzerinde, yıldızların aldıkları garip şekillerinin etkisi vardır" der...

240.

Görmez ki, şu dönüp duran çark,

Hak'kın hükmüne ve emrine boyun eğer!..

241.

Sanırsın ki, şu dönen Felekler, bir tezgâh gibidir;

Bir çömlekçi daima çalışıp durmakta...

242.

Bir bilen, her an ondan,

Su ve çamurdan başka kaplar yapmakta...

243.

Zaman ve mekânda her ne varsa,

Bir ustanın elinden ve aynı tezgâhtan çıkmışlar...

244.

Eğer, bütün yıldızlar kemâl sahibiyse..

Niçin her an eksilmede ve vebal altındalar?..

245.

Niçin bazen aşağıda, bazen de

yukarıdalar?..

Bazen yapayalnız, bazen de çift seyr ediyorlar?..

246.

Tümü seyir yeri, renk ve şekil olarak,

Birbirinden tamamen farklı olmakta...

247.

Feleğin gönlünü ateşle dolduran ne?..

Kimin özlemiyle yanıp duruyor?..

248.

Hepsi onun peşinde yollara düşmüş...

Bazen yukarılara, bazen de aşağılara savrulmuşlar!..

249.

Rüzgâr, su, ateş ve toprak unsurları.

Feleklerin altında yerlerini almışlar...

250.

Her biri kendi yerinden ayrılmadan;

Ki, bir zerre bile ayağını ileri veya geri atamaz.

251.

Dört zıtlar, tabiatlarının merkezinde.

Görülmemiş bir şekilde bir araya gelmişlerdir!..

252.

Her biri zerreler ve biçim olarak birbirinden farklı...

Zaruretten dolayı bir parça olmuşlardır.

253.

Üç çocuk doğar onlardan;

Cansız varlar, sonra bitkiler ve sonra hayvanlar...

254.

Heyûlâyı aralarına almışlar,

Sofiler gibi, şekilden sıyrılmışlar..

255.

Tümü Allah'ın hükmü, adaleti ve gücü karşısında,

Ayağa dikilmiş, emre âmâdeler..

256.

Cansız varlıklar, kahır ile yere serilmiş;

Bitkiler, şefkâtiyle ayağa kalkmış.

257.

Bütün canlılar, doğruluk ve ihlâs ile,
Kendi cinslerinin, türlerinin ve

Diğer cinslerin varlıklarını sürdürmeleri amacıyla çaba sarf etmedeler...

258.

Tümü, "O"nun adaletli hükmünü ikrar

etmiş;

Gece gündüz "O"nu aramaktalar...

NEFİSLER ÜZERİNE TEFEKKÜR ETME

259.

Kendi aslına iyice bak!.

Senin aslın, anneye baba oldu, sonra dönüp anne oldu...

260.

Baştan başa tüm cihanı kendi içinde gör!..

En son geleni de, en ilk bil!..

261.

En son Âdemin nefsi var oldu;

Ama, her iki âlem de O'nun zâtı sayesinde var olmuş...

262.

Sonuncu değildir Adem!.. Amaç olduğundan, en son da var edilmiştir...

İnsan, kendi zâtiyle zahir olur!..

263.

Zâlimlik ve cahillik, nûr'un zıddıdır;

Ancak Nûr'un zuhur etmesini de sağlarlar.

264.

Aynanın arkası bulanık olursa.

Kişinin yüzü, öbür yüzünde görünür.

265.

Güneşin ışıkları dördüncü felekten,

Yalnız topraktan yansıyabilir.

266.

Meleklerin Mabudunun yansıması sensin!..

Bu yüzden Meleklerin secde ettiği oldun.

267.

Her tende, senden bir can vardır!..

Bu yüzden, her şey sana bağlıdır...

268.

Bundan dolayı emrine musahhar oldular;

Çünkü, her birinin canı sende gizli...

269.

Sen Evrenin özüsün, bu yüzden tam ortadasın!..

Bil ki sen. Evrenin rûhusun!..

270.

Senin meskenin kuzeydeki dörtte birlik bölümdür;

Bu yüzden kalp bedenin sol tarafında

olur...

271.

Akıl ve rûh âlemi, senin sermâyendir...

Yer ve gök senin süslerindir!..

272.

Gör o yokluğu ki, varlığın aynısıdır!..

Aşağıda olsa bile, Zâtını yücelerde gör!..

273.

Doğal güçlerin on bindir;

İrâdeden kaynaklanan gücününse haddi, hesabı yoktur!..

274.

Bunların her biri, bir aletle tezâhür eder;

Organlardan, damarlardan ve sinirlerden…

275.

Hekimler bunun karşısında şaşkına döndüler.

İnsanı analiz etmekte aciz kaldılar...

276.

Hiç kimse, inkâra yönelmemiş,

Herkes, acizliğini itirâf etmiş...

277.

Her birinde, Hak'tan bir çizgi ve pay

vardır;

Dünya ve âhiretin her biri bir isimden tecelli eder...

278.

Gördüğümüz varlıklar, o isimlerdendir...

Daima, ismi tenzih etmektedirler.

279.

Her birinin başlangıcı O isim kaynağındandır.

Geri dönüş vaktinde de bir kapı işlevini görür...

280.

Kim ilkin o kapıdan gelmişse, oradan da çıkar.

Dünyada perişan olsa da...

281.

Ondan öğrendin bütün isimleri;

Ki, şeklin varlığı, müsemmânın aksidir!..

282.

Hayat, Kudret, İlim ve İrâde...

Ey mutluluk sahibi kul, bütün bunlar seninle gerçekleşir!..

283.

Duyarsın, görürsün, dirisin ve söylersin!..

Bâkisin, ama kendinden değil; oradan...

284.

Ne güzel başlangıç ki, sonun aynısıdır!..

Ve ne güzel bâtın ki, zahirin tıpkısıdır!..

285.

Sen gece-gündüz kendinle ilgili olarak kuşkular taşıyorsun,

Daha iyisi, kendini bilmemendir...

286.

Düşüncenin sonucu, şaşkınlıktır!..

Düşünce konusu da burada son buluyor.

Soru:

287.

– "Ben kimim?." "Bana benden haber ver.." ve

"Kendinde yolculuk yap" Ne demektir?..

Cevap:

288.

-Bana sordun "Ben nedir?" diye

"Ben"den haber ver ki, "Ben" kimdir?

289.

Mutlak varlık işaretlerle kendini gösterdiğinden,

"Ben" lafzıyla, "O"nu ifâde ederler.

290.

Hakikât, somutlaşmayla muayyen oldu..

Sen "O'nu ifâde ederken "Ben" dersin...

291.

"Ben" ve "Sen" varlığın Zât'inin arazlarıyız,

Şühûd (gözlem) kandilinin fanuslarıyız..

292.

Hayâller ve ruhları hep bir Nûr bil!..

Bazen aynadan yansır, bazen de lâmbadan,..

293.

Sen konuşma esnasında "ben" dedikçe..

Bu, ruha yönelik bir işaret olur...

294.

Kendine yol gösterici olarak aklı alınca,

Parçaya kapıldığından, kendini bilemezsin!..

295.

Yürü hoca, kendini iyi tanı!..

Ki, şişmanlık, vereme benzemez...

296.

"Ben" ve "Sen" candan ve bedenden üstündür!..

Ki, bu ikisi de "Ben"in parçalarından oluştular...

297.

Sadece insan için değil, "ben" sözü...

Ki, "bu ruhla sınırlıdır", diyesin!..

298.

Bir kere, Kevn-u mekânın üstüne çık.

Cihânı bırak, cihânın canı ol!..

299.

Vehmi yazıda hüviyetin "He"si,

Görüş zamanı, iki göze dönüşür...

300.

İkisinden de bir iz kalmaz..

"Huve'nin "He"si "ALLAH" lâfzına bitişince!..

301.

Varlık Cennet ve imkân Cehennem,

Ben ve Sen arada berzâh gibiyiz...

302.

Bu perde senin için aradan kaldırılınca,

Mezhebin ve dinin hükmü de kalmaz!..

303.

"Ben" ve "Sen" ortadan kalkınca.

Artık, Kabe ne anlam ifâde eder? Kilise

ve Havra ne?!..

304.

Somutlaşma, "ayn" harfine konulan
vehmi bir noktadır (gayn);

Bu nokta silindi mi "gayn", "ayn" olur.

305.

Yolcunun yolu, iki adımdan öte
değildir!..

Birçok tehlikeleri barındırıyor olsa da...

306.

Biri, Hüviyetin (kimliğin) "he'sinden
geçmek.

İkincisi, varlık sahrasına ulaşmak...

307.

Bu sahnede toplum ve bireyler bir
oldular;

Çünkü bir, sayıların içine sirâyet etmiş...

308.

Sen, birin aynısı olan toplumsun!..

Sen, çokluğun aynısı olan birliksin!..

309.

Bilir bu sırrı, kendini aşan kimse!..

Eğer parçadan bütüne yolculuk ederse...

Soru:

310.

– Yolcu nasıldır?. Ve nereyedir yolculuk?..

"Kâmil kişidir.." diye kime diyelim?..

Cevap:

311.

Bir de, "Yolcu kimdir?.." "Yolda giden?.." diyorsun...

Yolcu, o kimsedir ki, kendi aslından haberdârdır...

312.

Yolu çabucak aşandır.

Kendini ateşin dumandan arınması gibi berraklaştırandır.

313.

Onun yolculuğunu bir keşif seyri bil, imkândan,

Vâcib tarafına... -Noksanlık "nun"unu terk ederek...

314.

Menzillerde tersine bir yolculuk yapar;

Tâ ki, kâmil insan oluncaya kadar...

315.

Önce şunu bil!. Nasıl var oldu?..

İnsân-ı Kâmil nasıl doğdu?

316.

Cansız varlıklar âleminde meydana geldi,

Sonra, göreceli ruhla bilen oldu...

317.

Kudretten bir silkiniş gerçekleştirilince,

Ondan sonra, Hak'kın sayesinde irâde sahibi oldu.

318.

Çocuklukta bu âlemi algılamaya başladı,

Orada fiilen, Adem'in vesvesecisi oldu...

319.

Parçalar, onda belli bir düzene girince,

Tekil olan aracılığıyla terkibe doğru yol aldı...

320.

Öfke ve şehvet onda meydana geldi;

Onlardan da cimrilik, ihtiras, büyüklenme meydana geldi...

321.

Kötü nitelikler belirginleşti;

Böylece yırtıcılardan, şeytandan ve hayvanlardan daha aşağı oldu...

322.

Bu aşağı nokta, bir alçalıştı;

Ki birlik noktasının da karşıtıydı.

323.

Fiillerden, sonsuz çokluklar meydana geldi;

Bundan dolayı, insan, başlangıcın tam karşıtı bir pozisyona geldi..

324.

Eğer, bir tuzakta bağlı kalırsa,

Sapıklıkta, hayvanlardan daha aşağı olur.

325.

Rûh âleminden bir nurun yetişmesi başka,

Cezbenin feyzinden, ya da kanıtın yansımasından...

326.

Gönlü Hak'kın lûtfuna olunca sırdaş.

Geldiği yoldan geri döner...

327.

Cezbeden ya da kesin kanıttan hareketle.

Kesin imâna bir yol bulur.

328.

Şu günahkârlar zindanından (siccin) geri döner;

İyilerin iliyyinine (yüceliğine) yönelir;

329.

O anda, tevbe niteliğine bürünür;

Ademoğullarının seçilmişlerinin arasına katılır.

330.

Kötü fiillerden temizlenir;

İdris Rasûl gibi göklere yükselir.

331.

Kötü niteliklerden kurtulunca,

Nuh gibi dirençli biri olur.

332.

Cüz'i kuvve bütünde kaybolur;

Halil gibi, tevekkül ehlî olur.

333.

İrâde Hak'kın rızasına bağlanır,

Mûsâ Rasûl gibi, en büyük kapıya yürür.

334.

Bilgisizliğinden kurtulur,

İsâ Rasûl gibi semavi olur.

335.

Bir kalemde bütün varlığı talana verir;

Ahmed'in ardı sıra Mirâc'a gelir.

336.

Son nokta, ilk ile buluşunca.

Oraya ne Melek, ne de gönderilmiş elçi sığar!..

Temsil

337.

Rasûl güneş gibidir, Velî ay gibi...

"Benim... ALLAH ile beraber.." makamında karşı karşıya gelirler..

338.

Rasûllük, kendi kemâli açısından andır.

Velayet onda açıktır, gizli değil!,,

339.

Velîlik, Veli'de örtülü kalır;

Fakat, Rasûl'de açık ve belirgindir.

340.

Veli, ardında gitmekle, âdeta yoldaşı olur;

Râsul için, velayette mahrem olur.

341.

"Eğer seviyorsanız"dan ,

"ALLAH" da sizi sevsin.." halvetgâhına doğru yol alır...

342.

O halvetgâhta sevgilisi olur Hak'kın...

Ve bir anda meczup olur..

343.

Veli, mânâ açısından tâbidir..

Âbid olur, mânâ diyarında...

344.

Veli'nin işi tamamlanınca,

Sonunda, yeniden başa döner.

Soruya Cevap:

345.

Kâmil insan odur ki.

Kusursuz olduğundan üstadlık mertebesinde kulluk eder.

346.

Mesafeleri kat etikten sonradır ki;

HAK, onun başına Halifelik tacını koyar.

347.

Bir kalıcılık bulur. Yok oluştan sonra...

Tekrar yolun sonuna varıp, başa döner.

348.

Şeriatı şiar edinir..

Tarikatı da hırka gibi üstüne giyer.

349.

Hakikât onun. Zâtının makamıdır, bil!..

Orada küfürle imân bir aradadır!..

350.

Övgüye değer huylarla nitelenmiştir;

Bilgi, Zühd ve Takvayla bilinmiştir.

351.

Her şey onunladır; ama o her şeyden uzaktır...

Feleğin kubbelerinin altında gizlenmiştir...

Temsil

352.

Bademin çekirdeği bütünüyle bozulur,

Eğer, hamken kabuğunu kıracak olursan!..

353.

Fakat, bir kere olgunlaştı mı, kabuksuz güzeldir!..

Kabuğundan sıyırıp çıkarırsan, daha iyidir,

354.

Şeriat kabuktur, hakikât ise öz'dür!,.

Tarikat da bu ikisinin arasındadır.

355.

Yolcunun yolda bozulması anlamına gelir öz de kusur etmesi;

Fakat öz olgunlaşınca kabuksuz daha iyidir...

356.

Arif kişi, kendi gerçekliğine erişince,

Öz'e yetişmiş demektir, kabuğu kırması gerekir!..

357.

Varlığı bu âlemde duramaz.

Dışarı çıkar ve artık hiç dönmez.

358.

Bir kez daha kabuğa bürünür, Güneş gibi parlayan özü...

Bu dünyada bir tur daha atar.

359.

Sudan ve topraktan beslenen bir ağaç olur;

Ki, dalları yedinci feleği aşar!..

360.

O tohum, bir kez daha ortaya çıkar.

Karşı konulmaz güce sahip Allah'ın ön tasarımıyla birken yüz olur.

361.

Tohumun mâcerâsı, ağacın çizgisine yansır.

Noktadan bir çizgi, çizgiden de bir

dönüşüm daha olur.

362.

Bu dolaşımda yolu tam anlamıyla olgunlaşınca.

Nokta, en sonunda tekrar başa getir.

363.

Bir kez daha pergel gibi,

Başta yaptığı gibi, işe koyulur...

364.

Bir daha, yolu baştanbaşa katedince,

Hak, onun başına halifelik tacını koyar.

365.

Bu, tenâsüh ile aynı anlama gelmez.

Bunlar, olsa olsa, tecelli pınarından yansımalardır.

366.

Nitekim birine; "Sonuç nedir?.." diye sormuşlar,

"Başlangıca dönüştür!.." diye cevap vermiş.

Kâide

367.

Nebîlik, Ademle birlikte zuhur etmiştir.

Ama, son Nebînin varlığında kemâle

ermiştir.

368.

Artık, Velayet olarak kalıcılığa kavuştu, bir daha yolculuk yapınca,

Nokta gibi, Evrende diğer bir tur daha atınca,

369.

Onun eksiksiz zuhuru, son Veliyle gerçekleşir.

Âlemin dönüşü, O'nunla tamamlanır.

370.

Velilerin varlığı, O'nun organları gibidir;

O bütün, onlar parça gibidir!.

371.

O elçiyle tam bir münâsebet halindedir.

Ondan alır genel Rahmeti, izhâr eder...

372.

O her iki âlemin önderidir,

Âdemoğullarının Halifesidir.

Temsil

373.

Güneşin aydınlığı, geceden ayrılınca,

Sana gün doğar, en yücelere erişir.,.

374.

Şu dönen çarkın dönüşünden, bir kez daha,

Öğlen, ikindi ve akşam vakitleri belirir...

375.

Rasülûllâhın Nûr'u büyük bir güneştir;

Bazen, Musa'nın şahsında, bazen de Adem'in şahsında yansır...

376.

Eğer, âlemin târihini okursan,

Mertebeleri birer birer bir kez daha bilirsin.

377.

Güneşten her an bir gölge ortaya çıkmış.

Ve, o dinin merdivenine basamak olmuş.,.

378.

Rasûlûllâh Efendimizin zamanı en yüce çizgidir;

Ki, her türlü gölgeden ve karanlıktan arıydı...

379.

Güneş en üst noktada olunca, dik duran bir cismin,

Ne önünde, ne arkasında, ne solunda, ne sağında gölgesi olmaz!..

380.

O, Hak yolda dimdik durduğu için,

"Dosdoğru ol!" emri uyarınca doğru hareket etti.

381.

O'nun ne gölgesi vardı, ne de karartısı...

Ne güzel ALLAH Nûr'u ve ne güzel ilâhi gölge!.

382.

Kıblesi doğu-batı arasıdır.

Bu yüzden nurlara gark olmuştur.

383.

Şeytan O'nun elinde Müslüman oldu; Gölge, gizlendi...

Onun ayağının altında

384.

Bütün mertebeler, O'nun ayağının altındadır;

Topraktan olanların varlığı, O'nun sayesindedir.

385.

O'nun aydınlığının etkisiyle Veliliğin gölgesi belirdi;

Batılarla doğular bir araya geldi...

386.

En başta meydana gelen her gölgeden,

Sonunda bir başkası mukabil olarak var oldu.

387.

Şimdi, O'nun ümmetinden yetişen her âlim,

Rasûllük misyonunda bir elçiye tekabül eder,.,

388.

Rasûl, Rasûllük misyonu açısından mükemmel olunca,

Zorunlu olarak, her Veli'den üstün olur.

389.

Velilik, son Veliyle bütünüyle zâhir olur,

Ve ilk nokta da son noktaya ulaşır.

390.

O'nun sayesinde, âlem güvene ve huzura kavuşur;

Canlı-cansız varlıklar ondan can bulur.

391.

Âlemde bir tek kâfir kalmaz.

Gerçek adalet herkesi kapsar!..

392.

Birlik sırrıyla Hak'kı kavradı;

Mutlak Vech, onda kendini gösterir.

Soru:

393.

– Sonunda, kim birlik sırrına erdi?.

Ârif olan, neyi tanır sonunda?..

Cevap:

394.

Birlik sırrına o kişi erer ki;

Yolun duraklarında hiç beklemez.

395.

Arifin gönlü, varlığı tanır,

Mutlak varlığı ise, bizzat gözlemler...

396.

Gerçek "var"dan başka "var" bilmez..

Ya da, oyundan ibaret varlığı ele verir.

397.

Senin varlığın, tamamen dikendir, çer çöptür,..

Kendini bunlardan sıyırarak arındır!..

398.

Git!. Gönül evini süpür..

Sevgilinin makamını, yerini hazırla!..

399.

Sen çıkarsan oradan, gelir "O",..

Sana, "sen" olmadan güzelliğini gösterir...

400.

Nafile ibâdetlerden dolayı sevgili olma onuruna erişen kimse.

Olumsuzluk "Lâ" (yoktur)sıyla evi süpürür...

401.

Sevgilinin canının derinliğinde bir yer bulur,

"Benimle işitir, benimle görür.." buyruğundan bir nişan taşır.

402.

Varlıktan küçük bir kırıntı dahi kalsa onda,

Arifin bilgisi, somutlaşmaz!..

403.

Engelleri kendinden uzaklaştırmadığın sürece.

Gönül evinin içine aydınlık yansımaz!..

404.

Bu âlemde dört tane engel var;

Bunlardan arınmanın da dört yolu var:

405.

Birincisi, kirden ve pislikten arınmaktır,

İkincisi, günâhtan, kötülükten ve

vesveseden;

406.

Üçüncüsü, kötü huylardan arınmaktır;

Çünkü, kötü huylu insan, hayvandan farksızdır!..

407.

Dördüncüsü, sırrı O'ndan başkası kavramından arındırmaktır.

Yolculuk da burada sona erer...

408.

Bu arınmayı gerçekleştiren kimse,

Kuşkusuz, ilâhi münacata lâyık olur.

409.

Kendini bütünüyle aradan çıkarmadıkça;

Namazına namaz denir mi?!.

410.

Fakat öz, her türlü kirden arındı mı,

Namazın "göz nuru" niteliğini kazanır,,.

411.

Arada bir farklılık kalmaz,

Hem bilen, hem bilinen bir parça olurlar.

Soru:

412.

– Eğer hem bilinen, hem de bilen O pâk

Zât ise,

Ya, bu bir avuç toprağın başında dönen sevda nedir?!..

Cevap:

413.

Hak’kın nimetine karşı nankörlük etme!..

Çünkü, Hak'kı ancak Hak'kın Nûr'u sayesinde tanıyabilirsin...

414.

Şunu anla ki. O’ndan başka bilinen de, bilen de yok!..

Ancak, toprağın kızgın olması için, güneşe ihtiyaç var.

415.

Buna şaşılmaz lâzım ki, zerre ümit ederse!..

Güneşin ısısını, sıcaklığını ve nûrunu...

416.

Yaratılış hâlinin şekillendiği makamı hatırla!..

O'nun sayesinde, düşüncenin temelini yeniden anlarsın...

417.

Allah niçin; 'Ben sizin Rabbiniz değil miyim?" diye sordu?..

O anda; "Evet Rabbimizsin!.." diyen

kimdi?..

418.

Balçıkların yoğrulduğu günde,

Gönüle de imân hissesini yazmışlar...

419.

O mektubu bir kere okuyabilirsen,

Her an, her istediğini bilirsin...

420.

Dün söz veren, kulluk ahdinde bulunan sendin;

Fakat cahillikle bu sözünü unuttun!..

421.

Hakkın kelâmı bunun için nazil oldu;

İlk ahdi sana hatırlatmak içini..

422.

Eğer başta Hak'kı görmüşsen,

Burada da O'nu bir kez daha görebilirsin.

423.

Bugün, burada Sıfatlarını gör;

Yarın "Zât'ını görebilesin...

424.

Artık, emeğini boşuna zâyi etme!,.

Yürü ve Kur'ân'dan; "Sen sevdiğini doğru

yola iletemezsin!.." çağrısını duy!.

Temsil

425.

Anadan doğma kör kişi, renkler hakkında sana inanmaz,

Yüzyıl kanıtlar desteğinde konuşsan da!.,

426.

Beyaz, sarı, kırmızı ve yeşil...

Ona göre, siyahtan başka bir şey değil...

427.

Bak!. Anadan doğma kör, talihsiz,

Sürmecinin sürdüğü sürme ile görebilir mi?..

428.

Âhiret hallerini görme bakımından, akıl,

Anadan doğma kör gibidir, din açısından...

429.

Aklın ötesinde, insanın bir durumu var ki;

Gizli sırları onunla bilir...

430.

Taş ve demirden saçan ateş gibi,

Allah, canla beden arasına koymuştur bu

yeteneği,..

431.

Bu birleşimden meydana çıkar, bu sır...

Bunu duydun!. Yürü ve kendini arındır!..

432.

Bu taşla demir birbirine sürtülürse,

Ondan çıkan ışıkla iki âlem aydınlanır!..

433.

Sensin sen, ilâhi nurun bir nüshası!..

İstediğin her şeyi kendinde ara!..

Soru:

434.

– Hangi nokta da söylenir; “Enel-hak= Ben Hakkım?”

O mutlak remz, saçmaladı mı?.

Cevap:

435.

"Enel Hak"; mutlak sırları ortaya çıkarmaktır,

Hak'tan başkası, "Ben Hak'kım" der mi?.

436.

Âlemdeki bütün zerreler, Mansur gibidir;

Sen istersen onlara sarhoş söyle, ister

mahmur!..

437.

Bu tesbihi (Allah'ı tenzih etme), bu tehlili

(Allah'tan başka ilâh yoktur, deme) dile getirmedeler...

438.

Tümü, bu anlamla iç içedir her zaman!.. Eğer kolayca anlamak istersen.

"Hiçbir şey yoktur ki.." Âyetini bir kez daha oku!..

439.

Sen de kendini pamuk atıcı yaparsan,

Sen de Hallac gibi, bu nefese erişirsin!..

440.

Zan pamuğunu kulağından çıkar,

Vâhid ve kahredici Allah sesini duy!..

441.

Hak'tan sürekli olarak sana yönelik çağrılar gelir;

Ya sen, niçin durdun, ayağa kalksana!..

442.

Ansızın, Eymen Vadisine gel!.

Bir ağaçtan ses gelir; "Şüphesiz Ben Allahım!."

443.

Gönlünde kuşku bulunmayan herkes,

Bilir ki, varlık "Bir'den başka değildir.

444.

"Benlik Hak'ka yaraşır;

Ki O gâibtir,. Gâib olanı, vehimler almaz.

445.

Hak Hazretlerinde ikilik olmaz;

O'nun huzurunda "ben", "biz" ve "sen" olmaz.

446.

Ben, biz, sen ve O hepsi "TEK'tir.

Teklikte ayrılık olur mu?!..

447.

Bir kimse kendinden kurtulursa, bir boşluk gibi.

"Ben Hak'kım", ondan yalnızca bir şekil ve sedâ olur.

448.

Bâki olan Allah'ın yüzünün yanında başkası helak olur;

Sülük, seyir ve sâlîk hep bir olur.

449.

Somutlaşan, varlıktan ayrı olur;

Fakat Hak kul olmadığı gibi, kul da Allah olmaz...

450.

Hülûl ve Allah-kul bütünleşmesi, söz konusu değildir;

Çünkü birlik, hep seyirden doğar.

451.

Burada hülûl da, bütünleşme de imkânsızdır,

Birlik'te ikilik'se sapıklığın kendisidir!..

452.

Halkın varlığı, çoklukta görülür;

Yoksa her göründüğü yerde vardır, demek değildir.

Temsil

453.

Bir aynayı karşına koy da.

Ona bak ve onda başka bir şahsı gör!..

454.

Bir kere daha bak, nedir o akis?.

Ne budur, ne o!. Nedir bu akis?.

455.

Ben kendi Zâtımla muayyen isem,

Bilmiyorum, nedir gölgem?.

456.

Yokluk, varlığa nasıl eklenir?.

Nûr ile karanlık beraber olmaz..

457.

Mâzi geçmiştir.. Gelecek aylar ve yıllar da henüz yoktur...

Şimdiki zaman noktasından başka ne vardır!.

458.

Bir noktadır, akıp giden her şey;

Sen ona akan bir nehir adını vermişsin...

459.

Bu çölde benden başka kim var?!.

Söyle bana: Nedir ses, nedir sadâ?.

460.

Arâz fanidir, cevher ise, arâzlar bileşimidir;

Söyle; kendi kendine nasıl bileşim hâline gelir?!

461.

Cisimler, uzunluk, en ve derinlikten oluşur;

Ama, vardıkları nasıl yokluktan meydana gelir?!.

462.

Bütün âlemin aslı bu türdendir;

Bunu bildiğine göre, imân et ve gereğini yap!..

463.

Doğrusu, Hak'tan başka bir şey yoktur,..

Artık, ister "Ben Hak'kım", ister "O Hak'tır" de, fark etmez.

464.

Vehim menşeli görüntüyü varlıktan ayır,

Ve kendi yabancı yokluğunu aşina kıl!..

Soru:

465.

Niçin yaratılmışa "Vâsıl -Ermiş" diyorlar?

Sülûku ve seyri nasıl gerçekleşir?..

Cevap:

466.

Hak'ka ermiş kişi, yaratılmışlıktan ayrılır;

Kendine yabancı olmak, tanış olmaktır.

467.

Mümkün, imkânı üzerinden attı mı,

Vacipten başka bir şey kalmaz.

468.

Her iki âlemin varlığı hayâldir;

Var olma vaktinde gizlidir, zevâl.

469.

Ermiş kişi, artık yaratılmış değildir.

Kâmil insan, böyle söylemez.

470.

Artık, yokluk bir kapıdan girebilir mi?!.

Her sahibin sahibi Allah'la ne ilgisi var toprağın!.,

471.

Yokluk nedir ki, Hak'ka ersin;

Ondan, bu tür bir seyir ve sülük meydana gelsin?!.

Kâide:

472.

Ruhun bu mânâdan haberdar olursa,

O anda, "tevbe ediyorum, bağışlanmak diliyorum!", dersin...

473.

Sen yoksun, yokluksa her zaman durgundur!..

Mümkün yok'un vacibe ermesi mümkün mü?.

474.

Hiçbir cevher, araz olmadan muayyen olmaz!..

Araz ne ki?. İki zaman arasında, yok olup gider!.

475.

Bir filozof, bu sahada eser vermiş;

Uzunluk, en ve derinlikle tarif etmiş...

476.

Heyûla, mutlak yokluktan başka nedir?.

Ona gerçek şekil veren kimdir?

477.

Heyûlasız şekil, öncesiz değildir..

Heyûla da onsuz, yokluktan öte bir şey değildir!..

478.

Âlemdeki cisimler, bu iki yoktan var olmuş!..

Ki, onlardan bilinen de sadece yokluktur!..

479.

Varlığını az-çok gör,

Özünde ne yoktur, ne de var!..

480.

Hakikâtten imkân tarafına bak!..

Çünkü, onsuz varlık, noksanın ta kendisi olur!..

481.

Varlık, kendi kemâli doğrultusunda yol alır;

Muayyen oluşlar, göreceli olgulardır.

482.

Göreceli olgularsa, var değiller,

Sayı çok ama; sayılan bir parça...

483.

Cihânın sâdece mecazi bir varlığı var!..

Baştan başa işi, oyun ve eğlencedir!..

Temsil:

484.

Denizden bir buhar yükselir;

Hak'kın emriyle, çöle yağmur olarak yağar...

485.

Güneşin ışığı, dördüncü felekten

Aşağı iner ve toprağa karışır.

486.

Sıcaklık meydana getirir ve bir kez daha yükselir;

Onunla deniz suyuna karışır.

487.

Su ve hava onlara karışınca,

Yemyeşil bitkiler ortaya çıkarlar...

488.

Dönüşerek hayvanların yiyeceği olur...

Sonra, insanın yiyeceği olup yeniden çözülürler,

489.

Bir nokta olur ve değişik biçimlere bürünür.

Ve ondan bir kez daha insan meydana gelir!..

490.

Nefis nuru, vücûda yansıyınca..

Aydınlık ve lâtif bir cisim oluşur.

491.

Çocuk olur, genç olur, yaşlanır, derken kocamış bir ihtiyar olur...

Akıl, bilgi ve tedbiri öğrenir.

492.

Tertemiz âlemde öngörülen ecele varır,

Tertemiz olan tertemiz olana, toprak olan da toprağa gider!..

493.

Âlemin bütün cüzleri, bitkiye benzer;

Her biri hayat denizinden bir damla gibidir...

494.

Zaman geçince, bir kez daha ona varır.,.

Tümünün sonu, başlangıçlarına benzer.

495.

Her biri, merkeze doğru yürür;

Fakat tabiat onları bu hâlde bırakmaz.

496.

Birlik, bir denizdir, ama kanla dolu...

Ondan binlerce Ceyhun dalgası doğar!..

497.

Bak!. Denizden bir damla yağmur..

Nasıl birkaç şekil ve isim almada!..

498.

Buhar, bulut, yağmur, nem ve çamur,

Bitki, hayvan ve kâmil insan...

499.

Tümü, baştan sona birer damladır!..

Bundan somutlaşmıştır, bütün varlıklar,

500.

Akıl, nefis, felek ve cisimlerden oluşan âlemi,

O damla gibi bil, başta da, sonda da...

501.

Feleğin ve bütün cisimlerin eceli dolunca.

Bütün varlık, yoklukta yitip gider.

502.

Bir dalga vurursa, bütün cihan silinir!..

"Sanki dün yokmuş.." buyruğu kesinleşir.

503.

Hayâl bir kere gözünün önünden gitti mi,

Âlemde "Hak"tan başka bir şey kalmaz!,.

504.

O anda, sende bir yakınlık meydana gelir,

Sen, sensiz dosta erersin!..

505.

Burada ermek, hayâli ortadan kaldırmaktır;

Çünkü, "O'ndan gayri ortadan kalktı mı, ermişsin demek!..

506.

Mümkün sınırını aştı, deme!.

Ne mümkün Vacip dir, ne de Vacip mümkün.

507.

Mânâlar âleminde yükselen her kişi,

böyle demez!..

Çünkü bu, gerçeklerin dönüşmesi anlamına gelir,

508.

Efendi!. Önünde binlerce işaret var...

Git ve geliş gidişini düşün!..

509.

İnsanın cüzi ve tekil oluşu konusuyla İlgili,

Her şeyi, gizli-açık, birer birer söyleyeceğim,.,

Soru:

510.

– Mümkün ile Vâcib'in kavuşması ne demek?

"Yakınlık, uzaklık ve daha ötesi" sözü ne anlama gelir?..

Cevap:

511.

Bu sözü benden elinle, ne eksik, ne fazla!..

Birinin yanında, sen kendinden uzağa atılmışsın!.

512.

Varlık, yoklukta zuhur edince..

Orada yakınlık, uzaklık, azlık ve çokluk

oldu...

513.

Yakın, Nurun ışığı yansıyan kimsedir,

Uzak, vardan uzak olan yokluktur...

514.

Eğer, kendinden bir nuru sana ulaştırırsa..

Seni kendi varlığından kurtarır...

515.

Bu oluş ile olmayıştan eline ne geçti?

Ondan bazen korkuya düşüyor, bazen de umuda kapılıyorsun!..

516.

Onu tanıyan, ondan korkmaz...

Çocuk ise, gölgesinden bile korkar...

517.

Yola çıktıktan sonra, artık korkun kalmaz;

Arap atına kırbaç vurmak gerekmez.

518.

Niçin Cehennem ateşinden korkuyorsun?.

Artık senin ruhun da bedenin de varlıktan arınmıştır!.

519.

Saf altın, ateşte daha da parlar..

İçinde tortu 'olmayınca, onu yakmaya gerek yok ki.

520.

Önünde senden başkası yok;

Ancak, kendi varlığından endişelenmelisin!..

521.

Eğer kendi kendine tutulursan,

Koca âlem bir anda önünde perde olur!..

522.

Sen varlık yörüngesinin en aşağı cüzüsün.

Sen ilk noktanın karşıtısın...

523.

Âlemdeki yansımıştır; somutlaşmalar, sana

Onun için, şeytan gibi; "Benim gibisi var mı?" diyorsun!..

524.

Ondan dolayı; "Ben serbest irâdeye sahibim!.." diyorsun;

Bedenim bir binek, rûhum da süvâri.. havalarındasın...

525.

Bedenin dizginini ruhun eline vermişler,

Bütün yükümlülükleri, o yüzden sana yüklediler...

526.

Bilesin ki, bu yol mecûsiliktir;

Bunca felâket ve uğursuzluk varlıktan ileri gelir!..

527.

Be câhil adam!. Hangi serbest irâdeden söz ediyorsun !.

Bizzat bâtıl olan bir şeyin irâdesi mi olurmuş?!

528.

Varlığın tamamen yokluk gibi olunca,

Bir daha: "Nerede benim serbest irâdem?." deme!..

529.

Birinin varlığı kendinden değilse,

Kendiliğinden İyi veya kötü olamaz!..

530.

Bütün Evrende kimi gördün ki.

Bir an için nimetten dolayı sefa sürmüştür?..

531.

Kimin bütün ümitleri gerçekleşti?..

Kim ebediyete kadar kemâl içinde oldu?..

532.

Mertebeler, kalıcıdır; fakat mertebe ehli Hak'kın emrindedir.

Her zaman galip olan, Allah'tır.

533.

Her şeyde etkin olanın Hak olduğunu bil!..

Ve kendi sınırlarının dışına bir adım atma!..

534.

Kendi durumuna bak!.

"Bu kader nedir?" Ondan anla ki; "Kâmil kadere sahip olan kimdir?.."

535.

Dinî ilimler, Meleklerin ahlâklarıdır;

Köpek karakterli birinin kalbinde tutunmazlar...

536.

Hazreti Mustafa'nın sözü böyledir.

Dinle!. Vallahi, aynen şöyledir!..

537.

Bir kimsenin cebir (zorlama)den başka

mezhebi varsa,

Rasülûllah buyurdu ki, "Mecûsi gibidir."

538.

Mecûsiler, Yezdan (Tanrı) ve Ehrimen (Şeytan)e inandıkları gibi,

Ahmaklar da "ben" ve "biz" ayrımına inanırlar.

539.

Fiillerin bizlere nisbeti mecazidir;

Aslında nisbetler de oyun ve eğlencedir.

540.

Sen yokken fiillerini yarattılar;

Seni bir iş için seçtiler,

541.

Sebebsiz kudretiyle Hakka dayalı bilen Allah,

İlmiyle mutlak bir hüküm koydu.

542.

Ruhtan ve bedenden önce her şey takdir edilmiş.

Her varlık için bir iş öngörülmüş..

543.

Biri yedi yüz bin ibadet etti;

Ama, boynuna lanet halkasını geçirdi...

544.

Diğeri ise, günâhtan aydınlık ve berraklık buldu,

Tevbe edince, berraklaştırıcı nura kavuştu.

545.

Daha da hayret vericisi; bu emredileni terk ettiğinden,

Hak'kın lûtfuyla rahmete kavuştu, affedildi.

546.

Öbürü ise, yasaklananı işlediği için lanete uğradı...

Ne güzel iş bu!. Kaç, ne ve niçinden uzak!.

547.

Yüce Allah, boş işlerden münezzehtir!..

Kıyastan ve mantıktan uzaktır!..

548.

Ezelde ne oldu, ey ham adam?!.

Niçin şu, MUHAMMED oldu, bu da Ebu Cehil?.

549.

Allah'ın İşleri hakkında; "Nasıl ve Niçin?" diyen kimse.

Bir müşrik gibi O'na yakışıksız bir şeyi

nisbet etmiştir...

550.

"Ne ve Niçin?" diye sormak O'nun şânındadır...

Kulun itiraz hakkı olmaz!

551.

Allah, her zaman yücedir.

Sebep, Allah'ın fiiline lâyık değildir!..

552.

İlânlığa yakışan, lütuf ve kahırdır..

Buna karşılık; kulluk, muhtaçlığın ta kendisidir.

553.

Kerametler Ademoğluna dayatılır;

Yoksa, O'nun kendisinin seçmesi söz konusu değil!..

554.

Hiçbir işi kendinden olmayan kişi mi,

İyiden, kötüden bahs ediyor?!.

555.

Bu zulüm değildir; ilim ve adalettir..

Baskı değil, lütuf ve faziletin ta kendisidir.

556.

Serbest irâdesi yok insanın, o bir memurdur!.

Ne güzel miskinlik bu!. Hem serbest, hem de mecbur!.

557.

Bu nedenle seni şeriata uymakla yükümlü kıldılar..

Seni, kendinle tanımladılar.

558.

Hak'kın yükümlülüğünün dışına çıktığın zaman,

Bir anda ortadan yok olursun...

559.

Bütünüyle kendinden kurtulacak olursan.

Gerçek bir zengin olursun, ey derviş!.

560.

Yürü kuzum, canını kadere teslim et!..

İlâhi takdire razı ol!..

Soru:

561.

– Bu hangi denizdir ki, sahili sözdür?,.

Dibinden ne tür cevheler çıkar?..

Cevap:

562.

Birlik denizdir, varlık da söz sahili...

Sedef harftir ve cevherler gönüldeki bilgiler...

563.

Her dalgada binlerce inci gibi...

Dışarı döker, nassları, nakilleri ve haberleri...

564.

Her an, ondan binlerce dalga doğmada;

Ama bir tek damlası bile eksilmez!..

565.

Bilginin varlığı, o muhteşem denizdendir.

İncisinin sedefi ise, sestir, harftir.

566.

Mânâlar bu tarafa indikçe,

Onları bir örnekle somutlaştırmak zorunlu olur.

Temsil:

567.

Duydum ki; Nisan ayında.

Sedef, denizin dibinden yüzeye çıkar..,

568.

Denizin derinlerinden yukarı çıkar da,

Denizin üzerine kurulur ve ağzını açar.

569.

Denizden bir buhar yükselir.

Hak'kın emriyle oraya yağar.

570.

Sedefin ağzına birkaç yağmur damlası düşer,

Ağzı, yüz bağla düğümlenmiş gibi kapanır;

571.

Dolu bir gönülle denizin dibine geri döner,

Ve bu yağmur damlası, bir inciye döner.

572.

Dalgıç denize dalar,

Ve sedefi dışarı çıkarıp içindeki inciyi alır.

573.

Senin bedenin sahil, varlık ise denizdir;

Buharı feyiz ve yağmuru da isimleri bilmedir.

574.

Akıl, bu büyük denize dalan bir dalgıçtır;

Ki, yüzlerce cevher vardır heybesinde...

575.

Gönül, bir zarf gibi ilmi içerir de.

Gönüldeki ilim açısından sedef, ses ya da harftir.

576.

Nefis, parlayan bir şimşek gibi yola koyulur,

Harfler aracılığıyla dinleyicinin kulağına erişir.

577.

Kır sedefi, dışarı çıkar göz alıcı inciyi!..

Kabuğu at, çekici içi al!..

578.

Kelime, türemeyle ve Nahiv de Sarf ile,

Hep harfin etrafında dönerler...

579.

Bütün ömrünü bununla geçiren,

Nazlı ömrünü boş şeylerle geçirmiş olur.

579.

Cevizin üzerindeki yeşil kabuğu tamamen atan kişi.

Kabuğu kırarak özü yakalar çünkü!..

580.

Fakat, hiçbir öz, kabuksuz olgunlaşmaz;

Dinin öz bilgisi, öncelikle zahir ilimlerden gelir.

582.

Can kardeşim, benden öğüt dinle!..

Canla başla dini ilimlerde çaba sarf et!..

583.

Çünkü âlim insan, her iki âlemde de öncüdür...

Bilgisi az da olsa, bir yücelik elde eder.

584.

Bir amel "hâl" sırrına dayanıyorsa,

Sözlü ilimden çok daha üstün olur.

585.

Ama sudan ve balçıktan kaynaklanan bir iş,

Gönül işi olan bilgi gibi olmaz!..

586.

Bak!. Cisimle rûh arasında ne fark var?.

Buna batı desen, öbürü de doğu olur!.'

587.

Buradan hareketle, hâllerle amel arasındaki münâsebeti;

Ve hâl ilminin söz ilmine nisbetini anla!..

588.

Dünyaya eğilim gösterene ilim denmez,

Şeklen olur ama; ilmî bir mânâya sahip olmaz.

589.

İlim, hiçbir zaman dünyaya eğilimle bir araya gelmez!.,

Eğer meleği istiyorsan, köpeği kendinden uzaklaştır!..

590.

Çünkü, dini ilimler, meleklerin huylarındandır;

Bir gönül, köpek karakterliyse, bu bilgiler oraya yerleşmez.

591.

Mustafa Sallallahü Aleyhi ve Sellem'in sözü, bundan ibarettir...

İyi dinle!.. Vallahi bu böyledir!..

592.

Evin içinde resim olursa,

Melek de zorunlu olarak, o eve girmez.

593.

Git ve gönül tahtını resimden arındır!..

Ki, yar için bir konak olma onuruna erişsin,

594.

Ondan veraset ilmini öğren!,.

Ve âhıret için ekin ek!.

595.

Hak'kın kitabını iç âlemden (enfüs) ve dış âlemden (afâk) oku!..

Bütün huyların esaslarıyla süslen!..

Kâide:

596.

Güze! huyların temeli adalettir,

Ondan sonra hikmet, iffet ve cesaret gelir.,

597.

Hikmet sahibi demek; fiil ve söz açısından doğru olmak demektir.

Bu dört niteliğe sahip olan kişinin,

598.

Ruhu ve gönlü, hikmet sayesinde her şeyi doğru algılar.

Ne gereğinden fazla kurcalayıcı ve ne de aptal olur...

599.

İffet aracılığıyla şehvetinin üzerini örter,

Cinsel isteksizlik gibi, cinsel azgınlık da ondan uzak durur...

600.

Yiğit olur ve alçaklıktan da kibirden de andır;

Hem korkaklıktan, hem de ani öfkelerden beri...

601.

Adalet kişiliğinin şiarı hâline geldi mi,

Artık, haksızlığı olmaz, huyları hep iyi olur,

602.

Bütün güzel huylar orta yerdedir.

Pozitif ve negatif aşırılıklardan uzaktır.

603.

Ortada oluş, dosdoğru yol demektir;

Her iki yanı ise, Cehennemin çukurları...

604.

İncelik ve keskinlikte kıl ve kılıç gibidir,

Üzerinde oyalanmaya, uzun süre beklemeye gelmez!..

605.

Adaletin bir tane zıddı vardır,

Diğerlerininkilerle birlikte yedi tane zıd huy vardır.

606.

Her sayının altında, bir baş gizlidir;

Bu yüzden Cehennemin de yedi tane kapısı var...

607.

Cehennem, zulûme karşı hazırlandığı için.

Cennet de adaletin yeridir.

608.

Adaletin ödülü; Nûr ve Rahmettir;

Zulmün eksiksiz karşılığı da, Rahmetten uzak oluş ve ezilmedir.

609.

İyiliğin yansıması, adalettir;

Adalet, beden için olgunluğun doruğudur.

610.

Bileşim bir varlık tek bir parça gibi görününce,

Cüzlerden akıl ve temyiz yetenekleri uzaklaşır;

611.

Yalın Zât'a dönüşürler..

Ve sununla bunun arasında sıkı bir bağ olur;

612.

Ama, cüzlerin terkibinden kaynaklanan

bir bağ değil!,.

Çünkü rûh, bedensel niteliklerden uzaktır,

613.

Su ve toprak bir kere tam olarak karıştı mı,

Hak'tan ona izafi bir rûh gelir...

614.

Temel unsurlar eşit oranda bir araya geldi mi.

Boşluğu da rûh âlemi doldurur.

615.

Bedenin şekillendiği anda rûh ışınlarının yansıması;

Güneşin yeryüzüne ışığını yansıtmasını andırır.

Temsil:

616.

Gerçi, güneş dördüncü felekte yer alır;

Ama, ışıklan yeryüzünü idare eder,

617.

Temel unsurların doğası güneşte yoktur;

Yıldızlar, aslında soğuk, kuru veya yaş değildir!,.

618.

Temel unsurlar, bütünüyle ondan dolayı sıcak veya soğukturlar.

Beyaz, yeşil, kırmızı, al ve sarı oluşları ondandır.

619.

İlâhi şekil verme ile, bütün unsurlar arasında bir uyum meydana geldi,

Bundan dolayı konuşan nefis aşka geldi...

620.

Dinde mânevi bir nikâh oldu,

Tekil nefis, bütün dünyayı mehir olarak verdi...

621.

Onlardan fesahat meydana geldi.

Edebiyat, söylev, ahlâk ve çekicilik...

622.

Güzellik, örneksizlik âleminden,

Çıkageldi umursamaz bir rind gibi...

623.

Güzellik, şehrine bayrak dikti,

Dünya'nın düzenini alt üst etti...

624.

Bazen efsânevi atına biner;

Bazen de, kılıç gibi keskin sözleri

andırır...

625.

Kişiden yansıyınca, ona "güzellik", "çekicilik" adı verilir;

Sözden yansıyınca, "fesahat" olarak nitelendirilir.

626.

Veli, şah, derviş ve Rasûl...

Herkes, O'nun hükmüne boyun eğmiştir.

627.

Güzellerin güzelliklerinin altında hangi sır gizlidir?.

Yalnız güzellik değil bu; söyle kimdir "O"?..

628.

Hak'tan başkası, gönlü cezbedemez;

İlâhlıkta, tek ilâhın ortağı olmaz çünkü...

629.

Şehvet, insanların gönlünü nasıl cezbedebilir?.

Değil mi ki Hak, bazen bâtıl suretinde görünür!.

630.

Her yerde etkin olanın HAK olduğunu bil!..

Kendi sınırlarının dışına da adım atma!..

631.

Hak suretindeki Hakkı Hak din bil!..

Ama bâtıl şeklinde görünen Hak da şeytanın işidir!..

Soru:

632.

– Tekilden daha fazla olan parça hangisidir?.

Bu parçayı bulmanın yöntemi nasıldır?..

Cevap:

633.

- Haberin olsun!. Varlık, tekilden fazla olan parçadır.

Var olan ise, tekildir ve bu ters bir yansımadır,

634.

Var olan, görsel algılama da bir çokluğa sahiptir;

Ama öz olarak Tek'den başkası yoktur..

635.

Tekilin varlığı çokluktan dolayı zahir oldu..

Ama o, Teklik açısından gizli bir parçadır..

636.

Tekil, açıklıktan dolayı çok olunca,

Miktar olarak kendi parçasından daha az olur.

637.

Nasılsa Vacip, varlığın bir parçasıdır;

Varlık da O'nun yönetimi altındadır,

638.

Tekilin gerçekte bir varlığı yoktur;

O, gerçeğe ilişen bir araz gibidir.

639.

Tekilin varlığı, Tek'in çokluğunu ifâde eder;

Çok ise, birlikten dolayı görünmektedir..

640.

Bir toplamdan ibaret varlığın bir araz olduğunu bil,

Araz ise, bizzat yok oluşa doğru koşar...

641.

Tekilden yok olunca her bir parça;

Sonunda, Tekil de imkân âleminde yok olur..

642.

Âlem, bir bütündür ve göz açıp

kapayıncaya kadar

Yok olur; iki zaman arasında varlığı kalmaz!..

643.

Ama, her an taze âlemler var olmada...

Her an, bir haşir ve neşir (ölüm ve dirim) yaşanmaktadır.

644.

Başka bir âlem meydana gelir bu kez.

Her an bir yer ve gök oluşmakta...

645.

Âlemde bir şey iki anda görünür,

Birinde doğar, öbüründe ölür.

646.

Ama, büyük kıyamet bu değildir.,

Bugün çalışma günüdür; o ise ücret alma günü...

647.

Bugün ile o gün arasında büyük fark vardır.

Sakın!. Bilgisizliğin kucağına düşme!..

648.

Aç gözünü ve tafsilâta ve icmale.

Bak, saata, güne, aya ve yıla!..

Temsil:

649.

Eğer bu anlamı bilmek istiyorsan,

Senin içinde de hem ölüm, hem de yaşama vardır.

650.

Âlemde aşağı, yukarı her ne varsa,

Bir örneği senin bedeninde ve ruhunda mevcuttur,,,

651.

Âlem senin gibi bir kişiliğe sahiptir;

Sen onun için rûh, o da senin için beden gibidir.

652.

İnsan için üç türlü ölüm vardır:

Biri; her an gerçekleşir ve Zât ile ilgilidir,

653.

İkincisi; isteğe bağlı ölümdür,

Üçüncüsü; onun için bir zorunluluktur,

654.

Ölüm ve yaşam, birbirinin karşıtı oldukları için.

Üç tür yaşam da bu üç aşamada var olur.

655.

Âlem için isteğe bağlı ölüm söz konusu değildir,

Bütün âlemde yalnız sen, bu tercihe sahipsin!..

656.

Ama, her an bir dönüşüm yaşanmaktadır...

Sonunda, başlangıç gibi olur...

657.

Mahşerde ortaya çıkacak her şey,

Senin varlığında kendilerini belirginleştirirler.

658.

Bedenin yere benzer, baş da göğe...

Duyular yıldız, rûh ise güneştir.

659.

Sert kemikler dağ gibidir;

Bitkiler kıl ve organlar ağaç,..

660.

Bedenin ölüm vakti; pişmanlıktan titrer.

Kıyamet günü yerin sarsılması gibi...

661.

Beyin karman çorman ve ruh karanlığa

gömülür,

Duyuların da, yıldızlar gibi söner..,

662.

Kıl dipleri terden birer derya olurlar,

Sen oraya, başsız-ayaksız batarsın boğulursun..

663.

Ey miskin adam!, Can çekişmeden dolayı.

Renkli yöne döner kemikleri, saçılır etrafa...

664.

Bacaklar birbirine dolaşır,

Her çift, eşinden ayrılır..,

665.

Rûh bedenden tümüyle ayrılınca..

Zemin gibi bedenin dümdüz olur; üzerinde bir tümsek görünmez...

666.

Dünyanın işi bu mihvâl üzre devam eder,

Ölüm anında bu hâlleri kendinde de görürsün...

667.

Kalıcı olan, Vech'tir; gerisi fani...

Bunların açıklaması "tekrarlanan yedi (Kur'ân)dedir."

668.

"«Onun üzerindeki her şey fanidir." [1] i açıklayınca, [1] (Kullun men aleyhâ fani)

"Yeni bir yaratılmadadır." [2] gerçeğini de vurguladı... [2] Le fî Halkin cedid.

669.

İki âlemin var edilişi ve yok edilişi,

Ademoğlunun nefsinin yaratılışı ve dirilişine benzer...

670.

Yaratılmışlar, dâima yeni bir yaratılışa tabîdir.

Ömrü pek de uzun olsa da...

671.

Dâima Hak'kın feyzi ve lûtfü,

"O"nun şan'ından tecelli eder.

672.

Var etme ve olgunlaştırma O'ndan kaynaklanır;

Bu tarafta ise, sürekli bir dönüşüm!..

673.

Ancak, dünya hayâtını bu şekilde geride bıraktı mı,

Bütünsel kalıcılığı bulur öbür dünyada.

674.

Gördüğün her şeyde zorunlu olarak,

Mânâ ve şekilden iki âlem mevcuttur.

675.

İlk kavuşma ayrılmanın tâ kendisidir,

Diğeri de Allah katındandır, kalıcıdır.

676.

Tezahürler, zahir olanla uyumlu olursa.

İlkinde, sonundaki gibi görünürler..,

677.

Kalıcılık, varlığın adıdır, ama..

Zahir varlık kalıcılık niteliğini elde ederse.,,

678.

Bu âlemde teoride var olan her şey,

Öbür âlemde pratikte var olur.

İncelikler

679.

Başlangıçta senin sergilediğin her fiil,

Onları yapa yapa belli bir güce erişirsin,..

680.

Faydalı, zararlı her iş.

İçinde bir şeyin birikmesini sağlar,..

681.

Sürekli tekrarlanmaktan dolayı hâller, huy olur;

Meyveler üzerinden zaman geçtikçe hoş kokular verir.

682.

İnsan, meslekleri bu şekilde öğrenir;

Düşünceleri de bununla oluşturur,..

683.

İnsanın içinde biriken bütün fiiller ve sözler,

Mahşer günü açığa çıkarlar...

684.

Beden, gömleğinden sıyrılınca,

Kusurlar da, hünerler de açığa çıkar,,.

685.

Bir bedenin olur, ama bulanık olmaz;

Su gibi, her şekli yansıtacak kadar berrak olur...

686.

Gönülden geçen her şey ortaya dökülür..

"Sırların etrafa saçılacağı gün" [1] Âyetini bir kere daha oku!..

687.

Bir kez daha, özel âleme uygun olarak,

Huyların, somut varlıklara dönüşür.

688.

Burada unsurun gücüyle nasıl ki, üç mevcut

(Cansızlar, bitki, hayvan) meydana geldi ise, (Yevme tüblesserâirü. (K.K 86/9))

689.

Ruhlar âleminde bütün huylarımız,

Bazen nurlara, bazen de ateşe dönüşür.

690.

Varlık için somutlaşma son bulur.

Baktığımızda, yukarı ve aşağı diye bir şey olmaz.

691.

Sürekli yaşam yurdunda ölüm olmaz;

Beden ve rûh, aynı renge boyanır.

692.

Ayağın, başın ve gözün, gönül gibi olur;

Zulmetten arınır balçığın şekli...

693.

Hak'kın nuru da sende tecelli eder,

Hak'kı yönsüz olarak görürsün..,

694.

İki âlemi de birbirine katarsın,

Kim bilir, daha ne sarhoşluklar edersin!.

695.

"Rableri onları işitmiştir.." [(1)] ne demek düşün?! [(1)] K.K. 76/21

Temizlik nedir?.. Kendinden arınma nedir?..

696.

Kendimizde olmayacağımız o dem ne güzeldir!..

Mutlak zenginlikle özgürleşeceğiz!..

697.

Ne din, ne akıl, ne takva ne de kavrayış...

Sarhoş ve şaşkın.. Toprağa sere serpe uzanacağız!..

698.

Cennet'in, Hurilerin ve sonsuzluğun orada ne değeri var?!.

Yabancı kimse, o halvette gizlenemez ki!..

699.

Ne güzel şerbet!.. Ne güzel lezzet!.. Ne güzel zevk!..

Ne hoş hayret!. Ne mutlu devlet!. Ne güzel şevk!.

700.

Yüzünü gördüm ve şarab içtim!.

Burdan sonra daha ne olsun ki?!.

701.

Her sarhoşluktan sonra, bir baş ağrısı olur.

İşte bu düşünceden dolayı gönül bir kez daha yaralandı!..

Soru:

702.

– Öncesiz (Kadim) ve sonradan Olma (Muhdas) birbirinden nasıl ayrıldı?

Ki bu, âlem oldu, diğeri Allah?

Cevap:

703.

-Öncesizle sonradan olma, aslında birbirinden ayrı değildir;

Sonradan olmanın varlığı "O"ndandır, bu yüzden baki ve kalıcı değil..

704.

Her şey "O"ndandır ve sonradan olma, Anka kuşu gibidir..

Hak'kın dışındaki her şey, müsemmâsı olmayan isimlerdir.

705.

Ne O, bu olur, ne de bu, "O"na

dönüşür...

O zaman, bütün problemler senin için kolaylaşır.

706.

Yokluk var olacak!. Böyle bir şey imkânsızdır!..

Varlığın var oluşu da sonsuzdur...

707.

Cihanın kendisi, göreceli bir olgudur;

Nitekim, dönerek dâireyi meydana getiren nokta vardır, dâire değil,,

708.

Sayılmakla birden birçok sayı olur,

Ama, sayılmakla bir, çoğalmaz!..

709.

Git!. Bir ateş noktasını çevir,

Hızla döndüğü için onu bir dâire gibi görürsün...

710.

Allah'ın dışındaki her şeyin sözünü bir yana bırak.

Kendi fiilinle bunu ondan ayır!..

711.

Yokluk, varlık gibi bir taneydi,

Çokluklar, görecelikten oluştular...

712.

Bundan niye kuşku duyuyorsun, bu bir hayâl gibidir!.

Çünkü, birlik açısından ikilik sapıklık sayılır,

713.

Onların farklılık ve çoklukları,

İmkân bukalemunundan kaynaklanır.

714.

Hepsinin varlığı bir olduğu için,

Hak'kın birliğine tanıklık eder.

Soru:

715.

– Mânâ adamı ne ister bu ibâreyle?..

Kî göz ve dudakla işaret etmektedir?.

716.

Ne ister zülüften, boydan, benden?,

Hâl makamlarını aşan adam?..

Cevap:

717.

-Âlemde açıkça görülen her şey,

Cihan güneşinin bir yansıması gibidir..

718.

Cihan; yüz, ben, göz ve kaş gibidir...

Bunların her biri de yerinde güzeldir.

719.

Tecelli, bazen güzellik, bazen de yücelik şeklinde olur..

Yanak ve zülfü de mânâlara örnek oluşturur.

720.

Hak'kın sıfatları lûtuf ve kahırdır...

Güzellerin yanaklarında ve zülüflerinde bu ikisinden izler var...

721.

Duyulan bu sözler, duyularca algılandığı için,

Önceden algılansın diye, vaaz edilmişler…

722.

Mânâ âleminin sonu yoktur;

Lafız onu nasıl kuşatacak, ifâde edecek?!

723.

Zevkten kaynaklanan bir mânâyı,

"O"nu ifâde edecek sözü bulmak mümkün olur mu?!.

724.

Bu yüzden gönül ehli, bir mânâyı açıklayınca;

Bir örnek göstererek mânâyı ifâde eder.

725.

Duyularla algıladığımız somut olgular, mânâ âleminde gölgeler gibidir...

Bu çocuk, öbürü de dadı gibidir.

726.

Bana göre, tevil edilen bu lafızlar,

İlk konulurken bu mânâlar için söylenmişlerdir.

727.

Duyularla algılanan somut olgular, avamın geleneğine göre daha özel mânâlara

Yöneliktir. Avam nereden bilsin ki, bu mânâ hangisidir?.

728.

Akıl dünyasına baktıkları zaman,

Oradan lafızlar aktardılar.,.

729.

Akıllı kişi aradaki uyumu gözetti;

Lafız tarafına mânâ nazil olunca,

730.

Fakat, bütünsel bir teşbih mümkün

değildir!..

Dolayısıyla, bu sonuca varmak için çabalamaktan vazgeç!..

731.

Bu açıdan kimse seni kınayacak değil...

Çünkü, bu alanda Hak'tan başkasının ortaya koyacağı bir mezhep yoktur!..

732.

Ama, kendinde olduğun sürece, sakın, sakın...

Şeriata aykırı davranma!. Ona uy!.

733.

Çünkü, gönül ehline sadece üç durumda izin var:

Yok oluş, sarhoşluk ve naz hâlinde..

734.

Bu üç hâli bilen kimse,

Lafızları ve nesnel karşılıklarını bilir.

735.

Sende vecd bulma hâlleri yoksa,

Bilgisizlikle ve başkalarını taklit ederek kâfir olma!..

736.

Gerçek hâller mecazi değildir;

Bunu ya keşf etmeli, ya da tasdik

etmeli...

737.

Sana kelimelerin konuluşunu, lafızları ve mânâları söyledim;

Eğer bunları anlarsan, ne dediğimi bilirsin!..

738.

Mânâlarda, sonuca dikkât et!..

Bütün gerekleri birer birer gözet!,.

739.

Bunlardan özel teşbihler yap,

Başka yönlerden ayrı olarak değerlendir!..

740.

Bu kural, bir kere yerleşti mi,

Ondan hareketle birkaç örnek daha sunayım...

Göz ve Dudakla İşaretleşme

741.

Bak!. Tanığın gözünde neler görülüyor?.

Orada gerekli olan her şeye riayet et!..

742.

Gözünden hastalık ve sarhoşluk sızıyor...

Sevgilinin dudağından varlık altında gizli

bir yokluk seziliyor.

743.

Gözleri gönülleri sarhoş ve mahmur etmede...

Dudaklarından dolayı, bütün canlar gizlenmede...

744.

Gözlerinden dolayı dâima kanımız kaynamakta...

Dudakları yüzünden, ruhumuz daima dehşet içinde!..

745.

Gözleri yüzünden, bütün gönüllerin ciğeri yanmada...

Sevgilinin dudakları, hasta ruha şifâdır!..

746.

Gerçi gözlerine âlem sığmaz;

Ama, dudağı her saat bir lütuf göstermekte...

747.

An olur, yiğitlik gösterisiyle gönülleri okşar,

An olur, çaresizlere çâre olur;

748.

Şuhluğuyla suya ve toprağa can aşılar;

Bir nefesle, felekleri ateşe verir.

749.

Onun her gamzesi bir tuzak ve tuzağa saçılmış dâne...

Onun yüzünden her köşede bir meyhane kurulur...

750.

Gamzesiyle varlığı talan etmekte,

Fakat, öpücüğüyle tekrar imar etmekte...

751.

Gözünden ve dudağından bir ilgi istersen,

Biri "Hayır" der, öbürü "Evet"...

752.

Gamzeyle gözü gönül çalmada...

Ama, işveyle dudağı cana cân katmada!..

753.

Gamzeyle, âlemi viran etmede,

Öpücükle, her zaman ruhu okşamada...

754.

Ondan bir gamze, bizden can vermek,

Ondan bir öpücük, alma da bizden...

755.

Bir göz hareketiyle âlemin işini görüyor,

Rûh üfürmekle Ademi meydana getiriyor.

756.

Onun gözünü ve dudağını düşünmeye başladıklarından beri,

Bütün dünyanın işi, kendini içkiye vermek oldu!..

757.

Bütün varlık iki gözüne görünmezken.

Uyku ve sarhoşluk olabilir mi?!.

758.

Bizim varlığımız ya bütünüyle sarhoşluk, ya da uykudur...

Sahiplerin sahibi Allah'la uykunun ne ilgisi olabilir?!.

759.

Akıl, yüz kere şaşkına döndü:

"Gözümün önünde yetiştirilmen için." sözünü duyduğu zaman!. (K.K. 20/39)

Zülüfle İşâretleşme

760.

Sevgilinin zülfüyle ilgili söz pek uzun olur,

Neleri söylemek lâzım ve neler sır olarak

kalmalı!.

761.

Kıvrım kıvrım uzanan zülüf hakkında konuşmayı benden isteme!..

Delilerin zincirini sallama!..

762.

Boyundan söz ettim de dün gece,

Zülfünün kıvrılan ucu, "unut bunu!" dedi.

763.

Zülüfleri düz olmaktan çok, kıvrımlıdır;

Bu yüzden hakikât arayıcısının yolu kıvrımlar doludur.

764.

Bütün gönüller, bir zincir gibi ona bağlandılar..,

Bütün ruhlar, onun yüzünden kıvranıp durmadalar,.,

765.

Yüz binlerce gönül, her taraftan zülüflerine asılı...

Bir tek gönül bile, halkasından kurtulamadı!..

766.

Eğer o misk sürülmüş iki zülfünü dağıtıverse,

Bir anda âlemde tek kâfir kalmaz!..

767.

Eğer onları hep durgun tutsa,

O zaman da dünyada mü'min bir cân kalmaz!..

768.

Zülüflerinin çemberi bir sınav tuzağı olduğundan,

Şuhluğuyla başını bedeninden ayırdı.

769.

Eğer zülüfleri kesilse, üzülmek gerekmez,

Çünkü, gece kısalırsa, gündüz uzanır,..

770.

Zülüfleri bir an bile rahat etmez,

Bazen sabahı bulur, bazen de akşama varır...

771.

Akıl kervanın yolunu kestiği için,

Kendi elleriyle onları düğümledi.

772.

Yüzünden ve zülfünden yüzlerce gündüz ve gece kıldı,

Nice acâip oyunlar oynadı, nice!.

773.

Adem'in balçığı o anda yoğurulur,

Zülüflerden hoş kokular yayılınca...

774.

Bizim gönlümüzde o zülüften bir nişan var.

O yüzden bir an bile yerinde duramıyor!..

775.

Ondan dolayı her an yeni bir işe başlıyoruz.

Zaten ruhumuzdan gönlümüzü alıkoymuş bulunuyoruz,

776.

Bu nedenle gönül, zülüflerin etkisiyle derbederdir,

Onun yüzünden gönül, ateşler içindedir!..

Yanaklar ve Yüz Hatlarıyla İşaretleşme

777.

Yanak, burada Allah'ın hüsnüne mazhardır,

Yüz hatlarından maksat da "O"nun yüce huzurudur..

778.

Yanağı, güzellikten bir çizgi çekti,

Ve "bizden başka güzel yok!", demek istedi.

779.

Bir çizgi çekti, rûh âleminin yeşil bahçesi gibi...

Bundan dolayı ona "Âb-ı Hayât" adı verildi.

780.

Zülfünün karanlığıyla gündüzü gece yap,

Yüz hattından Âb-ı Hayat pınarını iste!..

781.

Hızır gibi, nişânsızlık makamında,

İç, çünkü O'nun yüzü hayat suyudur!..

782.

Eğer, O'nun yüzünü ve yüz çizgilerini şüphesiz görürsen.

Çoklukla Tekliği bir bir bilirsin!..

783.

Yüzünden âlemin işlerini yeniden bilirsin.

Yüz hatlarından, kapalı sırları yeniden okursun.,.

784.

Güzel yüzünde yüz hatlarını kim gördüyse.

Benim gönlüm, yüzünü O'nun yüz

hatlarında gördü...

785.

Meğer yüzü "tekrarlanan yedi" [1] imiş.
[1] "Seb'ul Mesâni" (K.K. 15/87)

Çünkü her harfinin altında anlamlar denizi var imiş...

786.

Yüzündeki her kılın altında gizlenmiş bulunuyor.

Sırlar âleminden binlerce ilim denizi,.,

787.

Gör, kalbin suyu üzerindeki Rahman'ın Arşını!..

Sevgilinin güzel yüzündeki alımlı çizgilerden…

Benlerle İşaretleşme

788.

O yanakta, bir nokta ben nakşedilmiş,

Bu ben, çemberin merkezi mahiyetindedir.

789.

İki âlem çemberini oluşturan çizgi ondan kaynaklanır,

Ve yine ondan kaynaklandı Adem'in kalbini nakşeden çizgi...

790.

Bu yüzden, kanla dolu gönlün hâli perişandır!..

Ki, gönül siyah ben noktasının aksidir...

791.

Beninden dolayı, kanlanmaktan başka hâl yoktur,

Bu menzilden çıkış yolu yoktur!..

792.

Teklikten hiç çokluk dışarı çıkmaz,

Tekliğin özünde iki noktaya yer yoktur!,.

793.

Bilmiyorum.. Acaba O'nun beni mi gönlümüzün aksi?..

Yoksa.. Gönül mü güzel yüzdeki benin aksi?..

794.

Şayet gönlümüz, O benin aksi ise,

Niçin değişik hâlleri olabiliyor?..

795.

Gönül mü O'nun yüzünde, yoksa o mu gönüldedir?.

Bu aşılmaz sır bizlere örtülü kaldı!..

796.

Beninin aksiyle gönül meydana geldi.

Veya gönlün aksi orada belirdi...

797.

Gönü!, bazen mahmur gözleri gibi derbeder.

Bazen, zülüfleri gibi perişan..,

798.

Bazen, o ay parçası yüz gibi parıldar.

Bazen, siyah zülüfler gibi kapkaranlık...

799.

Bazen, mescid, bazen de kilisedir,

Bazen, Cehennem olur, bazen de Cennet!..

800.

Bazen, yedinci felekten daha yukarı olur,

Bazen de toprak yığının içine düşer!..

801.

Zühd ve takvadan sonra bir kez daha döner,

Şarabı, mumu ve güzeli arar!..

Soru:

802.

Şarab, mum ve şâhit (güzel) ne anlama gelir?.

Ne demektir meyhaneye mensup

olmak?..

Cevap:

803.

Şarab, mum ve şahit (güze!) mânânın ta kendisidir...

O her şekilde tecellî eder.

804.

Şarab, mum ve güzel, irfan nurudur;

Kimseden gizli olmayan güzeli de gör!..

805.

Burada şarab billur kadehtir; mum ise lâmba...

Güzel de ruhların nurundan bir kıvılcım.,.

806.

Güzelden Musa'nın gönlüne bir kıvılcım sıçradı,

Şarabı ateş, mumu da ağaç oldu...

807.

Bardaktaki şarab ve mum İsrâ nurudur;

Ama, şahit (güzel) en büyük Âyetlerdir!..

808.

Şarab, mum ve şahit hep buradalar,

Bir daha güzelden yana gafil olma!.,

809.

Kendinden geçme şarabını bir zaman iç!..

Belki kendi elinden aman bulursun...

810.

İç şarabı, ki seni senden kurtarsın,

Damlanın varlığını denize kavuştursun!..

811.

Öyle bir şarabı iç ki, şişesi yârin yüzü.

Kadehi, bade içen sarhoş gözleridir!..

812.

Şişesiz ve kadehsiz bir şarap ara!..

Bade içen, sakiyi yudumlayan bir şarap..

813.

Bakî olan Hak'kın yüzünden bir şarap iç,

"Rableri onlara içirir.." sözü olsun sakisi!..

814.

O şarap, varlık kirinden temiz olmalıdır;

O, sarhoşluk zamanında seni arındırır.

815.

İç şarap ve kendini bu soğuktan kurtar!..

Çünkü, kötü sarhoşluk iyi adamlıktan iyidir...

816.

Hak'kın kapısından uzak düşen biri,

Onun için karanlık perdesi, aydınlıktan iyidir!..

817.

Adem'e karanlıktan, yüzlerce yardım ulaştı;

Ama, iblis Nurdan dolayı, ebedi lânetli oldu...

818.

Gönül aynası, şayet parlatılmışsa,

Orada kendine bakmanın ne yararı var?.

819.

Güzelin yüzünden bir ışık çaktı mı,

Onda nice kabarcıklar oluşur!..

820.

Cihan ve cân, onda oluşan kabarcıklar gibidir,

Şarabın kabarcıkları, altında Veliler barınan kubbelerdir...

821.

Onun yüzünden Tekil akıl şaşkına dönmüş, dehşete kapılmıştır;

Tekil nefsin kulağına da bir halka takmıştır.

822.

Bütün âlem, onun bir meyhânesidir..

Her zerrenin gönlü, o şarab için bir kadehtir.

823.

Akıl sarhoş, Melek sarhoş ve rûh sarhoş...

Hava sarhoş, yer sarhoş, gökler sarhoş!..

824.

Onun yüzünden felek ikide bir de tökezlemekte,..

Hava ise, içinden onun kokusunun umudunu barındırmakta...

825.

Melekler, tertemiz bir testiden bir sâf şarabı içmişler,

Bir yudum tortusunu da şu toprağa dökmüşler...

826.

Unsurlar bu bir yudumdan dolayı sarhoş oldular.

Bazen suya, bazen de ateşe düşmüştür!,.

827.

Toprağa düşen bu bir yudumun kokusundan,

Bir insan meydana gelmiş ve o feleklere

kadar yükselmiştir!,,

828.

Onun aksiyle derbeder beden, cân bulmuş;

Onun aydınlığıyla, donmuş rûh, harekete kavuşup canlanmıştır,

829.

Bütün varlıklar âlemi, onun yüzünden başı dönüyor,,

Tümü, evini barkını terk etmiş...

830.

Biri, O'nun tortusunun kokusuyla akıllanmış,

Biri ise, saf rengini anlatıp duruyor...

831.

Biri daha yarım yudumda sâdık olmuş,

Biri ise, bir sürahiyle aşık olmuş..

832.

Biri, bir kerede yutmuş,

Şarabı, meyhaneyi, sakiyi ve sarhoşu,.,

833.

Hepsini içine çekmiş de ağzını açmış!..

Şu derya gibi gönüte ve başı dik rinde bakın!.

834.

Bir kerede tüm varlığı yutmuş!..

İkrârdan ve inkârdan tamamen feragat etmiş.

835.

Kuru ve anlamsız zühdden ayrılıp,

Meyhane Pirinin eteklerine yapışmış, Meyhane İşaretleri

836.

Meyhaneye mensup olmak!..

Kendi olmak küfürdür; kendisi derviş olsa da...

837.

Meyhaneden sana bir nişan vermişler;

Ki, "Tevhîd, bütün izafeleri geçersiz kılmaktır." diye...

838.

Meyhane, örneksizlik âlemindendir,

Boş vermiş âşıkların makamıdır,

839.

Meyhâneli olmak, harap içre harap olmaktır!..

O'nun çölünde âlem, yalnızca bir seraptır!..

840.

Bir meyhanedir ki, sınırsız ve sonsuz…

Ne başını gören olmuş, ne sonunu!..

841.

Yüzyıl orada koşup dursan da,

Ne kimseyi bulursun, ne de kendini!..

842.

Orada bir güruh, ayaksız, başsız dolaşmada.

Tümü de ne mü'min, ne de kâfir!..

843. K

endini kaybettiren şarabı içerek,

Bütün hayırları ve serleri terk etmişler...

844.

Bir şarab içmişler, dudaksız, damaksız,

Geçmişler hayadan ve şandan!..

845.

Saçma sapan sözler, kuru lâflar,

Halvet hayâli ve keramet nuru...

846.

Tümünü bir şarap tortusu kokusu karşılığında, elden çıkarmışlar...

Yokluğun sarhoşluğuyla yere düşmüşler!..

847.

Asayı, tacı, teşbihi ve misvakı,

O tortuyla arındırıp temizlemiş..,

848.

Sular, çamurlar içinde düşe kalka koşmada.

Gözyaşı yerine, gözlerinden kan akmada…

849.

Bazen sarhoşluktan dolayı nâz âleminde,

Gerdan kırıtır, ekmek pişirenler gibi...

850.

Bazen rüsvâ olduğu için, duvara dönmekte,

Bazen de kızarmış yüzüyle damda görünmekte..,

851.

Bazen sevgilinin özlemiyle sema'a kapılır.

Dönen bir çark gibi elsiz, ayaksız olur...

852.

Çalgıcıdan gelen her nağmeyle,

Ona öte âlemden bir vecd hâli gelmede,..

853.

Ruhun semâı, sesten ve harften

meydana gelmez,

Ve her perdesinde bir sır gizlidir...

854.

On kıvrımlı hırkayı başından çıkarmış,

Her renkten ve her kokudan soyutlanmış.

855.

O saf ve berrak şarapla yıkamış.

Bütün siyah, yeşil ve sarı renkleri...

856.

Saf şaraptan bir kadeh içmiş,

Bu yüzden sofu, vasıflardan arınmış...

857.

Cân ile bu kirli yerden pâk ayrılmış,

Gördüklerinin yüzde birini dememiş.

858.

Şarapçı rindlerin eteğinden tutmuş.

Şeyhlikten ve müridlikten bizar olmuş...

859.

Nedir şeyhlik, müridlik?. Bu ne kayıttır?!.

Zühdün, takvanın yeri mi?!. Bu ne divanelik?!.

860.

Eğer yüzün halâ büyüklük ve küçüklüğe

yönelikse,

Put, zünnar ve gâvurluk senin için daha iyidir.

Soru:

861.

– Burada sözünü ettiğin put, zünnar ve gâvurluk,

Küfürdür, değilse; o zaman söyle nedir?..

Cevap:

862.

Burada put, aşkın ve birliğin mazharıdır,

Zünnar bağlamak ise, hizmet aksidir,

863.

Küfür ve din, varlıkla kâim oldukları için,

Birlik de aynısıdır putperestliğin!..

864.

Eşya, varlığın mazharlarıdır,

Bunlardan biri de puttur...

865.

İyi düşün, ey akıllı adam!..

Put, var oluşu itibariyle bâtıl değildir.

866.

Bil ki, Allah onun yaratıcısıdır!..

İyinin yaptığı her şey iyidir.

867.

Varlık nerede olursa, salt hazırdır.

Eğer bir kötülük varsa, başkasındandır.

868.

Müslüman, putun ne olduğunu bilirse.

Putperestlik dinini de iyi anlar...

869.

Şayet, müşrik de putu gerçekten kavrasaydı.

Hiç fıtrat dininden sapar mıydı?!.

870.

Müşrik, "put" derken, sâdece zahir nesneyi görür.

Bundan dolayı şeriata göre kâfirdir!,.

871.

Sen de putun gerçek mahiyetini görmezsen,

Şer'an sana "müslüman" denmez!..

872.

Mecazi İslâmdan usanır,

Gerçek küfrü görürse bir kimse!.

873.

Her bedende bir cân gizlidir,

Her küfrün altında bir imân yatar.

874.

Allah'ı teşbih edişin içinde de inkâr var!..

"Hiçbir şey yoktur ki.." [(1)] Âyetinde bir eleştiri var mı?. [(1)] K.K. 17/44

875.

Ne diyorum ben?. Yoldan uzaklaştım!..

"ALLAH de.." Âyetinden sonra; "onları bırak" denildi..,

876.

"O" söyledi, "O" yaptı ve "O" idi...

İyi söyledi iyi yaptı ve iyi idi!.,

877.

Bu güzellikte putun yüzünü süsleyince,

Hak istemeseydi, kimse putperest olmazdı!..

878.

BİR'i söyle, BİR'i gör ve BİRİ bil!..

İmânın temeli ve ayrıntısı bununla son bulur.

879.

Ben demiyorum bunu, Kur'ân'ı dinle!..

"Rahmanın yaratmasında çelişki yoktur." [(1)] [(1)] K.K.67/3

Zünnar İle İşaretleşme

880.

Baktım ve gördüm her şeyin aslını.

Anladım ki, zünnar bağlamak hizmete amade oluşun göstergesidir!..

881.

Bilgi ehlinin başkaca bir esas tavrı yoktur;

Yalnızca her şeyi ilk konulduğu haliyle değerlendirirler...

882.

Beline kuşak bağla da yiğitler gibi,

"Ahdime uyun!." emrinin gereğini yap!..

883.

Bilgi atına binip hidâyet asâsıyla,

Meydandaki mutluluk topunu kap!..

884.

Seni bir iş için yaratmışlar,

Gerçi, başka birçok varlık da yaratılmıştır...

885.

Bilgi baba gibidir, ameller de ana...

Hâller de, göz aydınlığı çocuklardır.

886.

İnsanın babasız olmayacağından kuşku yok!..

Babasız dünyaya gelen Mesih, sâdece bir tanedir.

887.

Bırak bir yana, anlamsız sözleri, kuru ve içeriksiz lâfları,

Halvet, hayâlini ve keramet nurlarını!.,

888.

Kerametlerin, Hakperestliktedir...

Bunun ötesi kibir, kendini beğenmişlik ve sersemliktir!..

889.

Orada muhtaçlığın kapsamına giren her şey,

Tümü, istidraç ve tuzaklara sebeptir,

890.

Nitekim, melun iblis de şehâdet getirmeden.

Binlerce olağanüstülülükler sergiler.

891.

Bazen duvardan gelir, bazen damdan..,

Bazen, gönlüne oturur, bazen endamına kurulur.

892.

Senin nice gizli hâllerini bilir;

Sende küfür, fısk ve günâh meydana getirir.

893.

İblis önderin, sen de onun izinde...

Uydun uymasına.. Ona nasıl ayak uyduracaksın?.

894.

Gösterdiğin kerametler, gösterişse.

Sen bir Firavunsun ve bu da ilâhlık iddiasıdır!..

895.

Hak'kı gerçekten tanıyan kişi;

Hiçbir zaman kendini göstermeye kalkmaz!..

896.

Yüzün hep halka dönüktür.

Sakın!!! Kendini bu hastalığa kaptırma!..

897.

Avamla oturursan, hayvana dönüşürsün!..

Ne dönüşmesi?!. Bir kalemde nesh edilirsin, silinirsin!..

898.

Avamla hiç işin olmasın,

Yoksa fıtrattan uzaklaşır, tepetaklak olursun!..

899.

Nazlı ömrü saçmalıkla telef edersin de.

Bu ne iştir ve bu nasıl yaşamaktır?!. Demezsin...

900.

Kuru kalabalığa; "toplum" diyorlar,

Bir eşeği de önder yapmışlar!.. Ne güzel sakalı var!.

901.

Şimdi önderlik, câhillerin elindedir;

Bu yüzden, halkın durumu harâb oldu!..

902.

Bak!!! Tek gözü kör Deccal, nasıl

Dünyaya bir örnek göndermiştir?.

903.

Ey duyarlı adam, örneği bir kez daha gör!..

Ki, Deccal'ın eşeğidir ve adı Habbas'tır!..

904.

Şu eşeğin peşinden koşan eşeklere bak!..

O eşek de câhil olduğu için önlerine geçivermiştir.

905.

Rasûl, âhır zamanı anlatırken,

Birkaç kez bu anlamı da açıkladı.,.

906.

Bak, sonunda, kör ve sağır çoban oldu,

Din bilgileriyse yok oldu, göğe çekildi...

907.

Ortada ne şefkat kaldı, ne hâyâ!..

Kimse cehaletten utanmıyor.

908.

Dünyanın bütün işleri, tersine gidiyor.

Eğer aklın varsa, nasıl olduğuna bak!..

909.

Lanete uğramış, kavrulmuş, gazaba duçar kimse,

Babası iyi adam; Şimdi zamane Şeyhi?!

910.

Hızır, o uğursuz oğlanı öldürdü;

Ki, onun babası veya dedesi salih bir kimseydi...

911.

Şimdi sen, kendine Şeyh yaptın bir eşeği!..

Ki, eşeklikte senden daha ileri!..

913.

O, iyiyle kötüyü birbirinden ayıramazken.

Senin sırlarını nasıl arındıracak?!

914.

Eğer babasının özelliklerini bütünüyle benimsemişse,

Ne diyeyim! Buna, Nûr üstüne Nûr, denir!.

914.

İyi görüşlü ve talihli çocuk,

Ağacın sırrının özü olan meyveye benzer,

915.

Amma.. Nasıl dinin Şeyhi olabilir bir kimse ki,

İyiyi kötüden, kötüyü iyiden ayıramazsa?!.

916.

Müridlik, Din ilimlerini öğrenmektir.

Ruhun çırasını Din'le aydınlatmaktır...

917.

Ölüden ilim öğrenen var mı?!.

Sönmüş külden çıra yakıldığını gördünüz mü?!

918.

Bu nedenle gönlüme hep şu esin gelir;

Kuşanayım belime bir zünnar!.

919.

Bu demek değildir ki, şöhretim yoktur…

Şöhretim vardır, var olmasına, ama, ben ondan utanç duyuyorum!..

920.

Bu işte, birtakım pintiler de bana ortak olduktan sonra,

Şöhretten uzak, bir kenara çekilsem daha iyi!..

921.

Bir kere daha Hak'tan bir esin geldi,

Beyinsizlikle, hikmeti eleştirmeye kalkma!..

922.

Memleketlerde lağımları temizleyenler olmasaydı.

Bütün insanların hayatı tehlikeye girerdi!..

923.

Aynı cinsten olmak, çekim sebebidir,
Dünyanın düzeni böyle kurulmuş;

Ama.. ALLAH doğrusunu herkesten daha iyi bilir!..

924.

Amma... Ehil olmayanların sohbetinden uzak dur!..

Eğer ibâdet istiyorsan, âdetlerden sakın!..

925.

Âdetlerle ibâdetler bir arada olmaz!..

Eğer ibâdet ediyorsan, adetten yüz çevir!..

Gâvurca İşâretleşmeler

926.

Gâvurluktan maksat, bana göre, soyutlanmadır;

Taklit boyunduruğundan kurtuluş yani...

927.

Kutsal birlik huzurun ve ruhun manastırıdır,

Ebedi Simurg kuşunun da yuvasıdır...

928.

Bu iş "Allah'ın ruhundan meydana geldi,

Ve Ruh'ül Kudüs aracılığıyla ortaya çıktı...

929.

Hem, Allah'tan bir rûh sendedir...

Hem de Ruh'ül Kudüs'ten bir nişan

ondadır.

930.

Eğer Nasuti (beşeri) nefisten kurtulursan,

Lahûti (ilâhi) âlemin kutlu huzuruna kavuşursun...

931.

Melek gibi her türlü maddi olgudan soyutlanan kimse,

Allah'ın ruhu gibi dördüncü feleğe çıkar.

Temsil

932.

Süt çocuğu tutsaktır,

Annesinin yanında beşiğe.,.

933.

Bulûğa erip kendi başına yürüyecek kadar oldu mu,

Erkekse, babasına yoldaş olur.

934.

Unsurlar da senin için aşağı katmanlarda bir ana kucağı gibidir.

Sen yücelerdeki babaların çocuğusun!..

935.

Bu yüzden İsâ, yükseliş anında;

"Yukarıya, babama gidiyorum!.." dedi.

936.

Sen de babanın canısın, öyleyse babana yönel!..

Yukarılara çıktılar yoldaşların sen de çık!..

937.

Uçan bir kuş olmak istiyorsan,

Şu pis dünyayı Akbabanın önüne at!..

938.

Hâin dünyayı aşağılık kimselere ver;

Çünkü, bir leşi köpekten başkasına vermek olmaz!..

939.

Soy birliği de neymiş?!.. Soyu ayrı olsa da, karakteri sana uygun olanı ara!..

Hak'ka yönel de, soydan, nesepten yüz çevir!..

940.

Yokluktan başka her şeyi satan kimse, ne yapsın soyu, sopu?!.

Nakdi, vakit olur onun için...

941.

Şehvetten kaynaklanan her nisbet.

Kibir ve kendini beğenmişlikten başka

sonuç vermez!..

942.

Arada şehvet olmasaydı.

Bütün soylar, efsâne olurdu.

943.

Fakat, şehvet arada iş gördüğünden..

Biri ana oldu, bir diğeri baba...

944.

"Ana ve baba da kim?.." demiyorum.

Çünkü, onlara saygın bir yaşam hazırlaman gerek...

945.

Bir eksik eteğe kızkardeş adını vermiş,

Bir kıskanca da kardeş demişsin...

946.

Düşmanını "Oğlum" diye çağırıyorsun,

Sana yabancı olanları da akraba sayıyorsun...

947.

Bir kez bana söyle!. Dayı ve amca dediğin kim?..

Onlardan sana dert ve kederden başka ne kalır?!.

948.

Seninle yolda yürüyen arkadaşlar,

Seninle alay etmek için yanındalar, be kardeş!.

949.

Bir köşede onlardan bir an için ayrı otursan..

Ne diyeyim ben?. Neler görürsün neler!..

950.

Bunların tümü, efsâne, büyü ve büyülü düğümdür...

Başın hakkı için, bunlar gülünç şeylerdir!..

951.

Yiğitler gibi erkekçe kendini kurtar;

Ama, kimsenin hakkını da zayi etme!..

952.

Şeriatı bir dakika bile ihmâl etsen,

Her iki cihanda da dinsiz olursun!.,

953.

Şeriatın hükümlerini sakın terk etme!..

Ama, kendini de koru!.,

954.

Altın ve Kadın yalnızca gam ve marazdır...

Bırak onları Meryemoğlu İsâ gibi!..

955.

Sen her türlü kayıttan ve mezhepten azadesin..

Rahib gibi. Din kilisesine gir!.,

956.

Gözünde başka şeyler oldukça,

Mescidde olsan dahi, kilisede gibisin!..

957.

Gözünün önünden çekilince başkaları,

Senin için her kilise mescid olur!..

958.

Bilmiyorum artık!. Hangi hâlde olursan,

Nefsine aykırı hareket edersen, kurtulursun!..

959.

Put, zünnar, gâvurluk ve çan...

Tümü de namusu terk etmenin işaretleri,..

960.

Eğer has bir kul olayım dersen.

Kendini doğruluğa, ihlasa hazırla!..

961.

Git ve kendini, kendi yolundan çevir!..

Her seferinde yeni bir imân edin!..

962.

Nefsin iç âlemi itibariyle kâfir olduğumuzdan,

Bu zahiri İslâm'a güvenme!..

963.

Yeniden, her dem İMÂN getir,

MÜSLÜMAN OL!. MÜSLÜMAN OL!. MÜSLÜMAN!..

964.

Ne imânlar var ki, küfür doğurur,

İmân fışkıran küfür de, küfür değildir!..

965.

Riyayı, nam salmayı ve namusu koyver!.,

Cüppeyi çıkar, zünnârı kuşan!..

966.

Pirimiz gibi küfürde tek o!!..

Erkeksen, gönlünü bir yiğide ver!..

967.

Her türlü ikrar ve inkârdan soyutlan,

Gönlünü tümüyle gâvuroğluna ver!..

GÂVUROĞLUNUN PUTUNA İMÂN

968.

Gâvuroğlunun putu göz kamaştırıcı bir

Nûr'dur,

Putların yüzünden yansımaktadır!..

969.

O bütün gönülleri kemende vurur da.

Bazen şarkı söyler, bazen de içki sunar...

970.

Ne güzel çalgıcı! Bir nağmesiyle,

Yüzlerce zahidin harmanına ateş düşürür...

971.

Ne güzel sakî!. Bir kadehle,

İki yüz yetmiş yıl insanı kendinden geçirir!..

972.

Gece sarhoş olup Tekkeye gider,

Sofunun efsununu efsâneye çevirir...

973.

Aklı başında olmayan bir sarhoş gibi Medreseye gider,

Fakih onun yüzünden, çaresiz mahmur olur...

974.

Sonra seher vakti Mescide varır.

Orada bir tek kişiyi ayık bırakmaz!..

975.

Onun aşkından zâhidler çaresizdir.

Evi, barkı terk etmişler...

976.

Birini mü'min, birini de kâfir etmiş,

O bütün dünyayı fitneye, kargaşaya vermiş...

977.

Meyhane, dudağıyla onarılmış,

Mescidler, yanağıyla nur dolmuş...

978.

Benim her işim, O'nunla kolaylaştı,

O'nun sayesinde kâfir nefisten kurtuldum!..

979.

Gönlüm, bilgisine güvenip yüz perde çekmişti üzerine,

Gurur, kendini beğenmişlik, hile ve zan perdeleri...

980.

Seher vakti o put, kapımdan içeri girdi.

Beni gaflet uykusundan uyandırdı.

981.

O'nun yüzüyle canın yalnızlığı

aydınlandı,

Onun sayesinde, kim olduğumu gördüm!..

982.

Güzel yanağına baktım,

Ruhumun derinliğinden bir Ah!., geldi,..

983.

Bana dedi ki; "Ey dolandırıcı deli!

Bütün ömrün nâm ve namusla geçti!.

984.

"Bak!. İlim, zühd, kibir ve zan,

Seni kimden alıkoydu?!.

985.

Yarım saat yüzüme bakmak.

Binlerce yıllık ibâdete değer!."

986.

Kısacası, cihanı süsleyen o yanak,

Bana beni baştan aşağı gösterdi!.

987.

Utancımdan can yüzüm simsiyah kesildi.

Geçen ömür ve boş günler yüzünden...

988.

O ay, gün yüzünden benim, gördü.

Canımdan ümit kestiğimi,

989.

Bir kadeh doldurdu ve bana verdi...

Suyundan içime ateş düştü!..

990.

"Şimdi", dedi, "renksiz ve kokusuz şarapla,

Varlık levhindeki nakışları yıka!.."

991.

O pâk kadehi bütünüyle içtim.

Sarhoş olduğum için yerlere serildim...

992.

Şimdi, ne kendimde değilim, ne de kendimdeyim,

Ne uyanık, ne mahmur, ne de sarhoşum,

993.

Bazen onun gözleri gibi sarhoşum.

Bazen zülüfleri gibi perişan!..

994.

Bazen kendi karakterimden dolayı külhandayım,

Bazen de O'nun yüzü sayesinde Gülşen'deyim!..

Kitabın Sonu

995.

O gül bahçesinden yeniden koku aldım,

Ve adını "GİZEMLERİN GÜLBAHÇESİ" koydum...

996.

Onda gönül sırlarından güller açılmış;

Ki, bu güne kadar kimse bu sırlardan söz etmemiştir...

997.

Süsenlerin dilleri hep konuşur.

Nergislerin gözleri, her zaman görür!..

998.

Gönül gözüyle bunları birer birer düşün!..

Ki, içindeki bu kuşku ortadan kalksın...

999.

Nice nakledilen ve aklen bilinen gerçek.

İlim kapsamında incelenip arındırılmıştır,

1000.

İnkarcılık gözüyle bunlara eğri bakma!..

Yoksa, bütün güller diken olup gözüne batar!..

1001.

Tanımamanın belirtisi, şükür

etmemektir!..

Hak'kı bilmek, Hak'kı tanımakta gizlidir...

1002.

Bütün bunları anlatmaktaki maksat
şudur;

Saygıdeğer biri, ona "Rahmet olsun.."
der..

1003.

Adımla son verdim kitaba,

Allah'ım sonumu Mahmûd kıl!..

-SON -

Eserin orijinal yazısı:

Muhammed Ali Horasani 1287

Çeviren:

Yahya Mustafaoğlu 1999-İstanbul